SOK-YHTYMÄ

TILINPÄÄTÖS 1.1.–31.12.2020

SOK-YHTYMÄN TILINPÄÄTÖS 2020

Hallituksen toimintakertomus 3

Konsernitilinpäätös, IFRS 9
Konsernin tuloslaskelma 9
Konsernitase 10
Konsernin rahavirtalaskelma 11
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista ... 12
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot:
Perustiedot 13
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet 13
1. Segmentti-informaatio 20
2. Liiketoiminnan muut tuotot 23
3. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut 23
4. Poistot ja arvonalentumiset 24
5. Liiketoiminnan muut kulut 24
6. Tilintarkastajan palkkiot 24
7. Rahoitustuotot ja -kulut 25
8. Rahoitusinstrumenteista tuloslaskelmaan kirjatut erät 25
9. Tuloverot 26
10. Aineelliset hyödykkeet 27
11. Sijoituskiinteistöt 29
12. Aineettomat hyödykkeet 30
13. Liikearvon arvonalennustestaus 31
14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä 31
15. Pitkäaikaiset rahoitusvarat 34
16. Laskennalliset verot 34
17. Vaihto-omaisuus 35
18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset 36
19. Lyhytaikaiset korolliset saamiset 36
20. Rahavarat 36
21. Oma pääoma 37
22. Korolliset velat 38
23. Korottomat velat 39
24. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot 40
25. Varaukset 44
26. Muut vuokrasopimukset 45
27. Rahoitusriskien hallinta 45
28. Lähipiiritapahtumat 55
29. Vastuusitoumukset 56
30. Tytär- ja osakkuusyhtiöt 57
31. Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat 58

SOK-yhtymän tunnusluvut 2015–2019 59

Emo-osuuskunnan tilinpäätös, FAS 61
SOK:n tuloslaskelma 61
SOK:n tase 62
SOK:n rahoituslaskelma 63
SOK:n tilinpäätöksen liitetiedot 64

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä 73

Tilintarkastuskertomus 74

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Toimintaympäristön kehitys

Suomen taloudessa ja yhteiskunnassa elettiin vuonna 2020 poikkeuksellisia aikoja maailman laajuisen pandemian levitessä Suomeen alkuvuonna. Yhteiskunnassa on koettu kuluvan vuoden aikana useita erilaisia rajoitustoimia, joilla on pyritty hidastamaan ja estämään koronatartuntojen määrää. Rajoitteilla on kuitenkin ollut merkittävä vaikutus tavaroiden ja palveluiden vaihdantaan. Suomen talous supistui vuonna 2020 Suomen keskuspankin mukaan noin 3,8 prosenttia, mikä on euroalueella keskimääräistä pienempi. Pienentyneellä talouden kasvulla on vaikutuksia talousalueen kykyyn käynnistää tulevaisuudessa investointeja. Mikäli koronarokotteet mahdollistavat joukkoimmuniteetin ja pysäyttävät myöhemmin pandemian, eri ennusteiden mukaan Suomen talous nousee yksityisen kulutuksen avulla lähivuosina yli kahden prosentin kasvuun. Suomi aloitti ensimmäiset rokotukset vuonna 2020 joulukuussa, ja vuoden 2021 aikana markkinoille odotetaan tulevan useampi koronarokote. Alkavan vuoden talouskasvu tulee ennusteiden perusteella olemaan 2,2 prosenttia kotimaisen kulutuksen kasvun ansiosta. Kasvuun kuitenkin vaikuttaa merkittävästi epidemian mahdollinen kiihtyminen alkuvuoden aikana, jolloin rokotteita ei ole vielä laajasti saatavilla. Työttömyyden kasvun ennustetaan vuoden 2020 aikana pysähtyvän ja kääntyvän laskuun vuoden 2021 aikana ja palautuvan hitaasti pandemiaa edeltävälle tasolle lähivuosien aikana. Inflaation odotetaan olevan ensi vuonna noin prosentin luokkaa Suomessa. Korkotasojen oletetaan pysyvän poikkeuksellisen matalana myös vuonna 2021, mikä osaltaan tukee talouden elpymistä.

Kaupan alan odotetaan jatkavan hidasta kasvua, mutta myös vähittäiskaupan kehitys on riippuvainen Suomen pandemiatilanteesta ja rokotesuojan onnistumisesta. Päivittäistavarakaupan volyymien kasvu on ollut voimakasta. Kuluttajien kiinnostus ruuan verkkokauppaan on myös kasvanut pandemian aikana ja tilaukset ovat lisääntyneet.

Majoitus- ja ravitsemiskaupan toimialan odotetaan toipuvan täysimääräisesti vasta pandemian päätyttyä. Kansainvälisen turismin ja liikematkustuksen käynnistyminen tulevat nostamaan käyttöasteita, mutta toipuminen pandemiaa edeltävälle tasolle voi kestää vuosia. Ravitsemispalvelujen liikevaihto arvioidaan pysyvän poikkeuksellisen alhaisella tasolla yhtäältä ihmisten välttäessä kontakteja ja toisaalta ravintoloiden asiakasmääriä rajoittavan lainsäädännön takia.

S-ryhmän kehitys 1.1.–31.12.2020

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti oli vuonna 2020 11 625 miljoonaa euroa, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 prosenttia.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain	**Milj. €**	**+/- % ed.v.**
Prisma*	3 877	+8,8
S-market	3 784	+7,7
Sale	749	+8,8
Alepa	411	+4,4
Herkku	71	-16,0
Muu marketkauppa	5	-23,6
Marketkauppa yhteensä*	**8 898**	**+7,8**
Rautakauppa	126	-6,8
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	1 470	-14,4
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	236	-18,8
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	439	-47,8
Auto- ja autotarvikekauppa	423	-3,2
Muut	33	-17,2
S-ryhmä yhteensä*	**11 625**	**-0,7**

*Sisältää lähialueiden (Viro ja Pietari) vähittäismyynnin

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 1 849 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 854 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä oli vuoden 2020 lopussa 19 ja paikallisosuuskauppojen kuusi.

Bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi vuoden 2020 aikana 70 111 uutta jäsentä. Asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli vuoden lopussa 2 453 715. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 358 miljoonaa euroa.

S-ryhmän investoinnit olivat 642 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 498 miljoonaa euroa.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 199 miljoonaa euroa voitollinen, kun tulos edellisenä vuonna oli 367 miljoonaa euroa. S-ryhmän tuloksen heikkenemiseen vaikuttaa merkittävimmin matkailu- ja ravitsemiskaupan tuloksen vajoaminen edellisvuodesta pandemian vaikutusten myötä. Vaikka marketkaupan tulos selvästi parani kasvaneen myynnin myötä, jäi kokonaisuus kuitenkin edellisvuotta alemmalle tasolle. Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 235 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 299 miljoonaa euroa. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 36 miljoonaa euroa tappiollinen, kun se edellisenä vuonna oli 67 miljoonaa euroa voitollinen.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–31.12.2020

SOK-yhtymän liikevaihto 1.1.–31.12.2020 oli 7 600,4 miljoonaa euroa, jossa on 1,3 prosenttia lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna.

SOK-yhtymän liikevoitto (IFRS) oli -2,6 miljoonaa euroa (102,2 milj. €). Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 3,8 prosenttia (4,4 %) eli 290,3 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymä	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Liikevaihto, milj. €	7 600,4	7 496,6	7 303,5
Liikevoitto, milj. €	-2,6	102,2	60,7
Liikevoitto, %	0,0	1,4	0,8
Oman pääoman tuotto, %	-4,7	9,9	7,5
Omavaraisuusaste, %	21,1	24,0	38,4

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos (FAS) liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liiketulosta

	Liikevaihto Milj. €	Muutos, milj. €	Operatiivinen liiketulos Milj. €	Muutos, milj. €
Marketkauppa	+269,1	-7,0	-3,8	+0,3
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	+102,7	-178,4	-61,2	-94,2
Hankinta- ja palvelutoiminta	+7 334,9	+271,1	+15,3	-1,9
Kiinteistöliiketoiminta	+68,1	-16,1	+14,0	-3,2
Pankkitoiminnan tulos			+5,9*	-3,3
Sisäiset eliminoinnit ja muut	-174,4	+34,2	-1,6	+4,0
SOK-yhtymä yhteensä	**+7 600,4**	**+103,7**	**-31,5**	**-98,3**

*S-Pankin osakkuusyhtiötulos on tulos verojen jälkeen.

SOK-yhtymässä ja erityisesti matkailu- ja ravitsemiskaupan yksiköissä aloitettiin keväällä kulujen sopeuttaminen vallitsevan markkinakysynnän mukaiseksi. Toimenpiteet sisälsivät vuokrien uudelleenneuvotteluja, lomautuksia, henkilöiden työtehtävien uudelleen järjestelyjä, muiden kiinteiden kulujen hallintaa sekä toiminnan uudelleenjärjestelyjä.

Rahoitus

Covid-19-pandemian vaikutukset ovat heikentäneet SOK-yhtymän tuloksellisuutta ja kassavirtaa, mutta rahoitustilanne on pysynyt edelleen hyvänä. Myöskään luottotappioriskit eivät ole kasvaneet merkittävästi.

Pandemian vaikutuksiin varauduttiin keväällä kasvattamalla konsernin valmiusluottolimiittien määrää 60 milj. eurolla. Tilinpäätöshetken jälkeen on allekirjoitettu uusi 70,0 milj. euron suuruinen valmiusluottolimiitti ja pidennetty aikaisempien valmiusluottolimiittien voimassaoloaikaa 1 – 2 vuodella. Muutosten yhteydessä valmiusluottolimiitit hinnoiteltiin uudelleen ja otettiin käyttöön vastuullisen rahoituksen tunnuslukumittarit. Taloudellisiin kovenantteihin ja niiden raja-arvoihin ei tehty muutoksia. Valmiusluottolimiittejä ei ole käytetty tilikauden aikana eikä niiden ehtoihin ole kohdistunut laiminlyöntejä.

SOK-yhtymän korolliset velat olivat vuoden lopussa 1 319,1 miljoonaa euroa (1 178,9 milj. €). Korollisista veloista 1 304,1 milj. euroa koostuu IFRS 16 -standardin mukaisista vuokrasopimusveloista (1 178,9 milj. €). Velkaantumisaste (gearing) oli 189,9 prosenttia (146,6 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste oli 21,1 prosenttia (24,0 %).

SOK-yhtymällä oli joulukuun lopussa likvidejä varoja 166,8 miljoonaa euroa (206,6 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömänä 160,0 miljoonan euron (100,0 milj.€) määräiset pitkäaikaiset sitovat luottolimiitit sekä 57,0 miljoonan euron (57,0 milj. €) määräiset tililimiitit.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 93,6 miljoonaa euroa (73,2 milj. €). Merkittävät investoinnit liittyivät tietojärjestelmiin, kiinteistöihin sekä matkailu- ja ravitsemiskaupan yksiköihin.

Pysyvien vastaavien realisoinnit katsauskaudella olivat 1,9 miljoonaa euroa (1,0 milj. €).

Henkilöstö

Tilikauden aikana SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä (aktiiviset työsuhteet) oli 5 788 (2019: 5 974, 2018: 5 467).

SOK-yhtymän aktiivisessa työsuhteessa oleva henkilömäärä oli vuoden 2020 lopussa 6 140, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 722 (28 %) ja tytäryhtiöiden 4 836 henkilöä (72 %). Henkilöstöstä työskenteli ulkomailla yhteensä 1 877 henkilöä (31 %).

Henkilömäärä laski edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 313 henkilöllä (-4,9 %).

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

SOK-yhtymän marketkauppa käsittää Virossa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa on toiminnassa kuusi Prismaa Tallinnassa sekä kaksi yksikköä Tartossa ja yksi Narvassa. Pietarissa on toiminnassa 17 Prismaa. Pietarissa avattiin vuoden aikana kaksi uutta yksikköä.

Marketkaupan liikevaihto oli 269 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna 3 prosenttia. Ero johtuu erityisesti Pietarissa koronan aiheuttamista rajoituksista kauppakeskusten toimintaan. Virossa koronan vaikutukset ovat näkyneet myös kauppakeskusyksiköissä. Marketkaupan liiketulos oli edellisvuotta paremmalla tasolla. Marketkaupan investoinnit olivat 6,0 miljoonaa euroa, joista suurin osa oli uusien yksiköiden kalustoinvestointeja sekä konseptiuudistuksia.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2020 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Matkailukaupan kasvu ja yleinen kysyntä pysähtyi lähes täydellisesti maaliskuun puolivälissä globaalin koronapandemian vuoksi. Matkailukaupan yleisen kysynnän romahtamisen lisäksi voimakkaat rajoitustoimenpiteet johtivat siihen, että ravintola- ja kokoustoimintaa ei voitu harjoittaa täysimääräisesti. Tämän johdosta useita hotelleja ja ravintoloita on ollut suljettuna vuoden 2020 aikana. Vallitsevaan tilanteeseen reagoitiin sopeuttamalla kulurakennetta mikä sisälsi lomautuksia, henkilöstövähennyksiä sekä vuokrasopimusten uudelleenjärjestelyjä ja vuokrien alennuksia. Kesäkaudella kotimainen matkailu nosti kysyntää hetkellisesti, mutta syksyn aikana tilanne heikentyi merkittävästi.

Kaikilla markkina-alueilla liikevaihto ja liiketulos laskivat merkittävästi kysynnän romahdettua. Tulos oli huomattavasti tappiollinen. SOK Hotelliliiketoiminnan liikevaihto oli yhteensä 102,7 milj. euroa, laskien -63,5 prosenttia edellisvuodesta. Liiketulos oli -61,2 milj. euroa, laskien edellisvuodesta -94,3 miljoonaa euroa.

Sokotel Oy:n liikevaihto vuonna 2020 oli 86,9 miljoonaa euroa, laskien edellisvuodesta -62,4 prosenttia. Sokotel Oy:n liiketulos oli tappiollinen.

Tallinnassa matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto oli 5,0 miljoonaa euroa, laskien -73,7 prosenttia edellisvuodesta. AS Sokotelin liiketulos oli tappiollinen.

Pietarissa matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavan OOO Sokotelin liikevaihto oli 10,8 miljoonaa euroa, laskien edellisvuodesta -65,4 prosenttia. Paikallisessa valuutassa liikevaihto laski 59,8 prosenttia. OOO Sokotelin euromääräinen liiketulos oli tappiollinen.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan investoinnit olivat vuonna 2020 yhteensä 16,3 miljoonaa euroa. Näistä Suomeen kohdistui 13,8 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat muun muassa Helsingin Original Sokos Hotel Vaakunan sekä Radisson Blu Hotel Oulun hotelliuudistuksiin. Hotelliverkosto kasvoi tammikuussa Sokos Hotel Triplan avauduttua Pasilaan.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintapalveluista, Inex Partners Oy:n tuottamista logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista, S-Herkkukeittiön Food Market Herkuille tuottamista valmis- ja tuoreruokatuotteiden valmistuksesta sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuotetuista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista sekä hallintopalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 7 334,9 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvuun vaikutti pääosin SOK:n hankintatoiminnan kasvu. Hankinta- ja palvelutoiminnan tulos oli hieman edellisvuotta heikompi johtuen koronaviruksen vaikutuksesta Meira Novaan.

Hankinta- ja palvelutoiminnan vuoden 2020 investoinnit olivat yhteensä 15,3 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin tietojärjestelmähankinnoista.

Kiinteistöliiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto koostuu SOK-yhtymän kiinteistöomistuksien vuokra- ja kiinteistöpalvelutuotoista. Liikevaihto oli 68,1 miljoonaa euroa, missä oli laskua 20 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, johtuen muun muassa vuokrahyvityksistä. Kiinteistöliiketoiminnan liiketulos oli voitollinen.

Kiinteistöliiketoiminnan vuoden 2020 investoinnit olivat 46,6 miljoonaa euroa. Investoinnit kohdistuivat pääosin KOY Valtakulmaan sekä uusiin liikepaikkoihin.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oyj. S-Pankin taseen kasvu jatkui erittäin vahvana. Talletuskanta kasvoi edellisvuoden lopusta 16,4 prosenttia ja oli vuoden lopussa 6,9 miljardia euroa (5,9 mrd. €). Antolainaus kasvoi 13,9 prosenttia päätyen vuoden lopussa 5,4 miljardiin euroon (4,8 mrd. €). S-Pankki-konsernin vakavaraisuus oli 15,7 prosenttia (16,3 %). S-Pankki-konsernin liiketulos oli vuoden lopussa 21,0 miljoonaa euroa (29,0 milj. €). SOK-yhtymän omistusosuutta (37,5 %) vastaava IFRS-oikaistu osuus tilikauden tuloksesta oli 5,9 miljoonaa euroa.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade -konsernin liikevaihto tilikaudella 2020 oli noin 3 955 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edellisvuodesta 28 prosenttia johtuen sekä öljyn maailmanmarkkinahinnan voimakkaasta laskusta että konsernin harjoittaman liiketoiminnan volyymin laskusta kuluneen tilikauden aikana. Koronarajoitusten vaikutus kokonaisvolyymeihin vuonna 2020 oli suurin keväällä ja loppuvuonna, jolloin liikkumisen rajoitukset leikkasivat volyymeja keskimäärin noin 10 prosenttia. Lentopetroolin määrät pysyivät tavanomaista alhaisemmalla tasolla ollen vain noin 30-40 prosenttia normaalista. SOK:n omistusosuus North European Oil Trade Oy:stä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat mm. Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaikutus SOK-yhtymälle oli 11,8 miljoonaa euroa (14,6 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

Tilikaudella perustettiin S-verkkokauppa Oy tukemaan S-ryhmän verkkokauppaa. KOY Vuorikatu 24 perustettiin hotelliliiketoimintaa varten.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallituksen puheenjohtajana ja pääjohtajana toimii vuoden 2021 alusta Hannu Krook. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat toimitusjohtaja Kim Biskop, toimitusjohtaja Juha Kivelä, toimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen, toimitusjohtaja Olli Vormisto ja toimitusjohtaja Kimmo Simberg, professori Rita Järventie-Thesleff, toimitusjohtaja Nermin Hairedin sekä toimitusjohtaja Harri Miettinen. Hallituksen varapuheenjohtajana toimii Kimmo Simberg. Taavi Heikkilä jäi pois pääjohtajan tehtävästä joulukuussa 2020.

SOK:n hallintoneuvostoon valittiin huhtikuussa 2020 uudelleen puheenjohtajaksi teologian tohtori Matti Pikkarainen ja varapuheenjohtajaksi asianajaja Timo Santavuo ja toiseksi varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää.

Tilintarkastajana tilikaudella toimii KHT tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Rajala.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän johtamisessa on SOK:n konsernijohtoryhmä. Konsernijohtoryhmään kuuluvat S-ryhmän liiketoimintojen ketjuohjauksesta, hankinnasta ja logistiikasta vastaava kenttäjohtaja, pääjohtajan sijainen Arttu Laine, taloudesta ja rahoituksesta vastaava johtaja, CFO Jorma Vehviläinen, henkilöstötoiminnoista vastaava johtaja Susa Nikula, IT- ja strategiatoiminnoista vastaava johtaja Sebastian Nyström, SOK:n liiketoiminnoista vastaava johtaja Jari Annala ja asiakkuudesta, viestinnästä ja digitaalisista palveluista vastaava johtaja Veli-Pekka Ääri sekä konsernijohtoryhmän sihteerinä toimiva lakiasiainjohtaja Seppo Kuitunen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

S-ryhmässä on SOK:n hallituksen vahvistamat riskienhallintaperiaatteet sekä SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikka. Riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallinta on kokonaisvaltaista, huomioiden sekä strategiset että operatiiviset riskit. Riskienhallinta on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

S-ryhmän strategisia riskejä tarkastellaan vuosittain lyhyellä (3 v) ja pitkällä (10 v) aikajänteellä SOK:n konsernijohtoryhmän toimesta ja SOK:n hallitus vahvistaa ne. Vuonna 2020 strategisia riskejä tarkasteltiin normaalia tiheämmällä syklillä ja arvioitiin koronapandemian vaikutuksia riskitilanteeseen.

Merkittävimmät S-ryhmän lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät liittyvät koronapandemian pitkittymiseen ja sen vaikutuksiin erityisesti matkailu- ja ravitsemiskaupassa sekä käyttötavarakaupassa. Päivittäistavarakaupan kilpailukyvyn varmistaminen on edelleen keskeistä kaupan alan muutoksessa. S-ryhmässä on meneillään useita kehityshankkeita liittyen mm. toiminnanohjaukseen, digitalisaatioon ja laadun kehittämiseen, joiden onnistuneella toteutuksella varmistetaan arvoketjun tehokkuus ja asiakkaidemme tyytyväisyys myös tulevaisuudessa. Pitkällä aikavälillä merkittävimmät riskit liittyvät S-ryhmän näkökulmasta keskeisten muutosteemojen ja trendien kehityskulkuun ja nopeuteen. Näitä ovat mm. kulutustottumusten ja työelämän

muutokset, teknologioiden kehittyminen, digitaalisten ratkaisujen hyödynnettävyys sekä väestökehityksen ja muuttoliikkeen vaikutukset S-ryhmän toimintaan. Näihin muutoksiin reagoinnissa ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä onnistuminen on keskeistä S-ryhmän tulevaisuuden kilpailukyvyn varmistamiseksi.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on SOK:n hallituksen vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät vastuullisuusriskit on tunnistettu ja analysoitu liiketoiminta-alueittain. Paras paikka elää -vastuullisuusohjelman rakentamisen yhteydessä on tunnistettu olennaiset vastuullisuusteemat ja niihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet sekä niiden merkitys liiketoiminnalle. Riskejä tarkastellaan sääntelyn, fyysisen toimintaympäristön, kuluttajakäyttäytymisen muutosten ja maineriskien näkökulmasta. Merkittävimmät ihmisoikeusriskit ovat globaaleissa hankintaketjuissa tapahtuvat ihmisoikeusloukkaukset sekä mahdolliset puutteet eettisissä toimintavoissa ja läpinäkyvyydessä. Ympäristön kannalta merkittävimmät riskit liittyvät ilmastonmuutokseen ja sen vaikutuksiin sekä omassa toiminnassa että hankintaketjussa. S-ryhmässä on tunnistettu ilmastoriskit, joilla voi toteutuessaan olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ryhmän toimintaan. Riskeihin vastataan S-ryhmän vastuullisuusohjelman tavoitteilla ja teoilla.

Koronapandemiaan liittyvät riskit

Maailman ja Suomen taloutta koettelee koronapandemia. Taloutta on avattu asteittain ja kovimmista rajoituksista on päästy, mutta tilanne elää kaiken aikaa. Rajoituksia on vielä paljon, minkä takia yksityinen kulutus ja investoinnit eivät ole nousseet pandemiaa edeltäneelle tasolle. Alkuvuoden aikana talouden kehittymiseen liittyy suuria epävarmuustekijöitä, joilla on vaikutusta yritystoiminnan kehittymiseen. Mikäli rokotteiden saatavuuteen tai kattavuuteen tulee ongelmia, rajoituksista ei päästä vuoden loppupuoliskollakaan.

Koronan vaikutukset ovat olleet SOK-yhtymässä kaksijakoiset. Vaikutukset ovat olleet negatiivisia majoitus- ja ravitsemiskauppaan. Koronalla on ollut myös positiivisia vaikutuksia, koska marketkaupan ja hankinnan volyymit ovat kasvaneet kysynnän painopisteen muututtua. SOK-yhtymässä ja koko S-ryhmässä on hyödynnetty poikkeusolosuhteiden CMT-toimintamallia asiakkaisiin, henkilöstöön ja liiketoimintaan kohdistuvien Covid-19-pandemian vaikutusten arvioinnissa ja toimenpiteiden johtamisessa. Rahoitustilanne on ollut jatkuvassa seurannassa ja hyvään maksuvalmiuteen liittyvät likviditeettireservit on varmistettu. Liiketoiminnat ovat sopeuttaneet toimintaansa volyymivaihteluihin ja niiden liiketoimintavaikutuksia arvioidaan systemaattisesti.

Vastuullisuus

Vastuullisuus koskee S-ryhmässä kaikkia liiketoiminta-alueita ja vastuullisuutta johdetaan ryhmätasoisesti yhdessä liiketoimintajohdon kanssa. S-ryhmä-tasoisesta vastuullisuuden strategisesta kehittämisestä, ohjauksesta ja raportoinnista vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. Yksikkö toimii osana SOK Kenttäryhmää, johon kuuluvat kaikki S-ryhmän liiketoiminta-alueet sekä hankinta- ja logistiikkayhtiöt.

S-ryhmän uusi Teemme yhdessä paremman paikan elää -vastuullisuusohjelma valmistui vuoden 2020 lopulla. Ohjelma luo raamit S-ryhmän vastuullisuustyölle vuoteen 2030 asti ja tavoitteena on olla toimialojen edelläkävijä vastuullisuudessa. Uudessa ohjelmassa keskeisiä uusia kokonaisuuksia ovat muun muassa luonnon monimuotoisuuden ja kestävän kuluttamisen edistäminen. Uuden ohjelman laatimisen rinnalla jatkui myös olemassa olevan vastuullisuusohjelman toimeenpano.

S-ryhmä on sitoutunut tieteeseen pohjautuviin kunnianhimoisiin päästövähennystavoitteisiin oman toimintansa osalta. Tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä 90 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2015 tasosta ja olla oman toiminnan osalta hiilinegatiivinen vuoden 2025 loppuun mennessä. S-ryhmän ilmastotyö nousi kansainvälisessä CDP-arviossa parhaiden yritysten joukkoon arvosanalla A. S-ryhmä on myös järjestön Supply chain -ohjelmassa mukana. Lisäksi tavoitteena on vähentää yhdessä kumppaneiden kanssa miljoona tonnia päästöjä vuoteen 2030 mennessä ja kannustaa suurimpia tavaran- ja palvelutoimittajia asettamaan omat päästövähennystavoitteet.

S-ryhmä allekirjoitti kansainväliset UN Womenin ja UN Global Compactin naisten voimaannuttamiseksi laaditut periaatteet Women's Empowerment Principles, tavoitteenaan edistää työelämän tasa-arvoa ja tukea laajasti inkluusion ja monimuotoisuuden toteutumista.

S-ryhmä on kansainvälisen kaupan ja yritysten sosiaalisen vastuullisuuden kehittämiseen keskittyvän amfori-järjestön jäsen. S-ryhmä jatkoi dialogia eri sidosryhmien kanssa sitovasta ihmisoikeuksia koskevasta huolellisuusvelvoitteesta.

S-ryhmä ja sen ketjut pärjäsivät jälleen erinomaisesti Euroopan laajimmassa vastuullisuustutkimuksessa (Sustainable Brand Index). Suomalaiskuluttajat arvioivat S-ryhmän kokonaisuudessaan kulutustavaroita myyvien yritysten parhaaksi sekä S-marketin, Sokos Hotellit ja S-Pankin omien alojensa vastuullisimmiksi toimijoiksi. T-Median vuosittaisessa Luottamus&Maine-tutkimuksessa S-ryhmä palasi Suomen maineikkaimpien yritysten listalle vuoden tauon jälkeen. S-ryhmä sai historiansa parhaimmat mainepisteet niin suuren yleisön kuin poliittisten päättäjienkin keskuudessa. Ensimmäistä kertaa mitatulta henkilöstöltään ryhmä sai vielä selvästi paremman arvion kuin muilta sidosryhmiltä.

S-ryhmän vastuullisuustyön tuloksia ja tavoitteita kuvataan tarkemmin maaliskuussa 2021 julkaistavassa vuosi- ja vastuullisuuskatsauksessa, jonka voi lukea osoitteessa www.s-ryhma.fi.

Alkavan vuoden näkymät

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla talouteen vaikuttaa vahvasti voimassa olevat rajoitukset. Koronarokotteiden jakelusta sekä vaikuttavuudesta riippuu, miten taloutta voidaan avata ja millä aikataululla. Arvioidaan, että vuoden toisella puoliskolla suurin osa Suomen ja Euroopan väestöstä on rokotettu. Tämä mahdollistaa rajoitteiden purkamisen asteittain sekä talouden vaiheittaisen avautumisen.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan kysynnän osalta alkuvuoden näkymät ovat edelleen hyvin epävarmat. Kysyntään vaikuttavat keskeisesti erilaisten rajoitteiden kesto sekä laajuus, rokotteiden saatavuus sekä yleinen maailmantalouden tilanne. Patoutunutta kysyntää on kuitenkin nähtävissä ja elpyminen alkanee hitaasti kotimaan vapaa-ajan matkailun ja ravintolakaupan vetämänä. Kansainvälisen matkailun osalta epävarmuutta on merkittävästi enemmän.

Lähialueiden marketkaupassa toiminnan laajentuminen jatkuu, kun molemmissa maissa on tarkoitus avata uusia yksiköitä tänä vuonna. Marketkaupan odotetaan parantavan tulostaan viime vuodesta, mutta Koronan mahdollisesti pitkittyessä sillä on negatiiviset vaikutukset erityisesti kauppakeskusyksiköihin.

Hankinta- ja palvelutoiminnan odotetaan kehittyvän suunnitellusti, eikä pandemialla nähdä olevan olennaista vaikutusta siihen.

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä

SOK:n jakokelpoinen ylijäämä on 577 019 313,56 euroa (tilikauden ylijäämä 13 862 931,48 euroa). Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä jätetään edellisten tilikausien ylijäämätilille.

Helsingissä 11.2.2021

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA
Hallitus

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Liikevaihto	7 600,4	7 496,6
Liiketoiminnan muut tuotot	2,3	3,1
Materiaalit ja palvelut	-6 903,8	-6 686,2
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-270,4	-273,6
Poistot ja arvonalentumiset	-178,2	-168,9
Liiketoiminnan muut kulut	-261,5	-281,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	8,7	12,5
Liikevoitto (-tappio)	**-2,6**	**102,2**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-37,0	-37,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	3,2	2,0
Tulos ennen veroja	**-36,5**	**67,2**
Tuloverot (+/-)	6,2	-1,9
Tilikauden tulos	**-30,2**	**65,4**
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-30,2	65,4
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,0
	-30,2	**65,4**

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Tilikauden tulos	-30,2	65,4
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	-9,7	7,9
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Kurssierot nettoinvestoinneiksi luokitelluista lainoista ulkomaisiin yksiköihin	-0,8	0,7
Rahavirran suojaukset	-0,8	-0,3
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	0,0	0,8
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-11,3	9,2
Tilikauden laaja tulos	**-41,5**	**74,5**
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-41,5	74,5
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,0
	-41,5	**74,5**

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	1 500,5	1 338,6
Sijoituskiinteistöt	32,0	22,8
Aineettomat hyödykkeet	99,6	102,9
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	211,7	205,0
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	42,4	73,1
Laskennalliset verosaamiset	29,4	26,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**1 915,6**	**1 769,2**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	209,8	205,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	621,6	601,4
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	37,3	34,0
Rahavarat	131,4	172,6
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**1 000,1**	**1 013,1**
Varat yhteensä	**2 915,7**	**2 782,3**
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	172,0	172,0
Sidotut rahastot	15,6	16,4
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	32,9	29,4
Kertyneet voittovarat	390,6	444,5
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	**611,0**	**662,3**
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	**0,8**	**0,8**
Oma pääoma yhteensä	**611,8**	**663,1**
Pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 191,2	1 061,1
Pitkäaikaiset korottomat velat	34,9	39,2
Varaukset	6,8	6,4
Laskennalliset verovelat	8,1	10,0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 241,0**	**1 116,7**
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	137,6	117,7
Lyhytaikaiset korottomat velat	176,6	157,4
Ostovelat	747,8	726,8
Varaukset	0,8	0,6
Tilikauden verovelka	0,0	0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 062,9**	**1 002,5**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**2 915,7**	**2 782,3**

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €		1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
LIIKETOIMINTA			
Jatkuvien toimintojen liiketulos		-2,6	102,2
Oikaisut liiketulokseen	(A)	171,3	162,1
Käyttöpääoman muutos	(B)	5,6	40,3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**174,2**	**304,7**
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-1,2	-34,3
Muut rahoituskulut		0,0	-0,1
Muut rahoitustuotot		0,2	0,3
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,0	0,9
Maksetut välittömät verot		1,3	-2,2
Liiketoiminnan rahavirta		**174,5**	**269,3**
INVESTOINNIT			
Hankitut tytäryhtiöt vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		0,3	0,0
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-75,7	-48,5
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-18,2	-24,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		1,9	1,0
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		30,0	0,0
Saadut osingot investoinneista		3,1	3,3
Investointien rahavirta		**-58,5**	**-69,0**
RAHOITUS			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-149,4	-183,8
Maksetut korot		-0,3	-3,0
Saadut korot		2,2	6,6
Maksetut osuuspääoman korot		-13,2	-27,5
Muu oman pääoman muutos		3,5	7,8
Rahoituksen rahavirta		**-157,3**	**-200,0**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-41,3**	**0,3**
Rahavarat tilikauden alussa		**172,6**	**172,4**
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		**0,0**	**0,0**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-41,3**	**0,3**
Rahavarat tilikauden lopussa		**131,4**	**172,6**
Oikaisut liikevoittoon	(A)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-0,8	-1,2
Poistot ja arvonalentumiset		178,2	168,9
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-5,8	-5,6
		171,6	**162,1**
Käyttöpääoman muutos	(B)		
Liikesaamisten muutos		-20,8	44,0
Vaihto-omaisuuden muutos		-4,8	-44,3
Korottomien velkojen muutos		31,2	40,6
		5,6	**40,3**

Lyhytaikaisten lainojen laina-aika on lyhyempi kuin 3 kuukautta

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

	Emo-osuuskunnan omistajille kuuluva oma pääoma								
Milj. €	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut sidotut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	**Oma pääoma yhteensä**
Oma pääoma									
1.1.2019	172,0	-2,7	18,5	21,5	-21,2	421,6	609,8	0,4	610,2
Kauden laaja tulos		0,5			8,6	65,4	74,5	0,0	74,5
Osuusmaksun korot						-27,5	-27,5		-27,5
Muut muutokset			0,0	7,9		-2,3	5,6	0,4	6,0
31.12.2019	**172,0**	**-2,2**	**18,5**	**29,4**	**-12,5**	**457,1**	**662,3**	**0,8**	**663,1**
1.1.2020	172,0	-2,2	18,5	29,4	-12,5	457,1	662,3	0,8	663,1
Kauden laaja tulos		-0,8			-10,5	-30,2	-41,5	0,0	-41,5
Osuusmaksun korot						-13,2	-13,2		-13,2
Muut muutokset			0,0	3,5		-0,1	3,4		3,4
31.12.2020	**172,0**	**-3,0**	**18,5**	**32,9**	**-23,0**	**413,6**	**611,0**	**0,8**	**611,8**

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

PERUSTIEDOT

SOK-konsernista käytetään SOK:n sääntöjen mukaan nimeä SOK-yhtymä. SOK-yhtymän muodostavat Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) ja sen tytäryhtiöt. SOK:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Fleminginkatu 34, 00510 Helsinki.

SOK:n tarkoituksena on luoda kilpailuetua S-ryhmän liiketoiminnalle. SOK toteuttaa toimintansa tarkoitusta kehittämällä ja ohjaamalla S-ryhmän strategioita, arvoketjua ja ketjutoimintaa yhteistyössä osuuskauppojen kanssa. SOK tuottaa S-ryhmän tarvitsemat yhteiset, kilpailukykyä lisäävät palvelut sekä harjoittaa S-ryhmän tarjonnalle synergiaa ja taloudellista lisäarvoa tuottavaa, kannattavasti kasvavaa liiketoimintaa kotimaassa ja lähialueilla.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.s-ryhma.fi.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2020 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Koronapandemiaan liittyvät vaikutukset

Koronan vaikutukset ovat olleet SOK-yhtymässä kaksijakoiset. Vaikutukset ovat olleet negatiivisia majoitus- ja ravitsemiskauppaan. Koronalla on ollut myös positiivisia vaikutuksia, koska marketkaupan ja hankinnan volyymit ovat kasvaneet kysynnän painopisteen muututtua. SOK-yhtymässä ja koko S-ryhmässä on hyödynnetty poikkeusolosuhteiden CMT-toimintamallia asiakkaisiin, henkilöstöön ja liiketoimintaan kohdistuvien Covid-19 vaikutusten arvioinnissa ja toimenpiteiden johtamisessa. Rahoitustilanne on ollut jatkuvassa seurannassa ja hyvään maksuvalmiuteen liittyvät likviditeettireservit on varmistettu. Liiketoiminnat ovat sopeuttaneet toimintaansa volyymivaihteluihin ja niiden liiketoimintavaikutuksia arvioidaan systemaattisesti. Koronapandemian vaikutuksia SOK-yhtymän liiketoimintaan on kuvattu tarkemmin hallituksen toimintakertomuksessa.

Tilikaudella 2020 sovelletut uudet ja uudistetut standardit ja tulkinnat

Tilikaudella 2020 sovelletuilla IAS/IFRS-standardi- ja tulkintamuutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen. SOK-yhtymä ei ole soveltanut IASB:n 28.5.2020 julkaisemaa IFRS 16 vuokrasopimukset standardin Covid-19-muutosta.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat käytetyistä arvioista. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan.

Keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, liittyvät tasolle kolme luokiteltavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämiseen, arvonalentumistestaukseen sekä laskennallisiin verosaamisiin ja varauksiin.

Merkittävissä yritysjärjestelyissä konserni käyttää ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja ja niiden arvostuksen osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin.

Arvioita käytetään myös arvonalennustestauksissa, joissa testattavan liiketoimintakokonaisuuden liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmiin tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuneilla menoilla.

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämiseen liittyviä oletuksia ja keskeisiä epävarmuustekijöitä on kuvattu liitetiedossa 24. Rahoitusvarojen ja -velkojen

käyvät arvot. Vuokrasopimusten esittämistä on kuvattu erityisesti liitetiedossa 10. Aineelliset hyödykkeet ja 22. Korolliset velat. Laskennallisista veroista ja varauksista annetaan lisätietoja liitetiedoissa 16. Laskennalliset verot ja 25. Varaukset.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emo-osuuskunnan lisäksi kaikki ne tytäryhtiöt, joissa emo-osuuskunnalla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konsernilla on oikeus määrätä yrityksen talouden ja toiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Suomen lisäksi tytäryhtiöitä oli tilikauden aikana Venäjällä ja Virossa.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää, jonka mukaan hankitun yhtiön yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypiin arvoihin hankintahetkellä. Liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan pääoman menoja, on kirjattu kuluksi.

Yhteisyritykset, joissa konsernilla on yhteinen määräysvalta ja osakkuusyritykset, joissa konsernin omistusosuus äänimäärästä on 20–50 prosenttia ja joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus yhteisyritysten ja osakkuusyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole velvoitteita osakkuus- tai yhteisyrityksiin liittyen. Sijoitustarkoituksessa hankitun osakkuus- tai yhteisyrityksen tulososuus on esitetty liikevoiton alapuolella ennen rahoitustuottoja ja -kuluja. Konsernin varsinaista liiketoimintaa palvelevien osakkuus- ja yhteisyritysten tulos on sitä vastoin esitetty ennen liikevoittoa.

Tilivuoden aikana hankitut tai perustetut yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankinta- tai perustamisajankohdasta alkaen. Myydyt tytäryhtiöt sekä osakkuus- ja yhteisyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siihen saakka, jolloin määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa. Omistusosuuden muutokset tytäryrityksessä, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevina liiketoimina.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Tilikauden voitto tai tappio sekä tilikauden laaja tulos on jaettu emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille. Määräysvallattomien omistajien osuus on esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa.

Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt yhdistellään (ne varat ja velat, joista osakas vastaa) yhteisenä toimintona omistusosuuden mukaisesti rivi riviltä.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emo-osuuskunnan toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoinna olevat ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät on muutettu euroiksi EKP:n tilikauden päättymispäivänä noteeraamaan kurssiin ja kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Myyntisaamisten arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan liikevaihtoon ja ostovelkojen arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan kuluihin liikevoiton yläpuolelle. Muiden taseen rahoituseriin kuuluvien saamisten kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja vastaavasti muiden velkojen osalta rahoituskuluihin.

Ulkomaisten konserniyritysten tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut on käsitelty alun perin kunkin yrityksen toimintaympäristön valuutassa.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakurssin mukaan. Kurssiero, joka johtuu tuloslaskelmaerien ja muun laajan tuloksen erien muuntamisesta keskikurssin mukaan ja tase-erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän mukaan samoin kuin kurssimuutoksista johtuva muuntoero tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista ja oman pääoman osalta, on kirjattu omana eränään muihin laajan tuloksen eriin. Kun ulkomainen tytär-, osakkuus- tai yhteisyritys myydään, kertynyt muuntoero kirjataan tulosvaikutteisesti myyntivoiton tai -tappion osaksi.

Ulkomaisille tytäryhtiöille myönnettyjen lainojen kurssierot on käsitelty muun laajan tuloksen erissä siltä osin, kun niiden takaisinmaksu ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvaroja sisältyy seuraaviin taseen eriin: pitkäaikaiset rahoitusvarat, myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset, lyhytaikaiset korolliset saamiset, lyhytaikaiset sijoitukset ja rahavarat.

Pitkäaikaiset rahoitusvarat koostuvat osakkeista, pääomalainasaamisista, muista pitkäaikaisista lainasaamisista sekä pitkäaikaisista myyntisaamisista. Rahoitusvaroihin luettavat myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset sisältävät myyntisaamisia, johdannaissaamisia ja rahoituserien siirtosaamisia. Korolliset lyhytaikaiset saamiset muodostuvat rahamarkkinasijoituksista ja muista lyhytaikaisista saamisista. Rahavarat koostuvat käteisvaroista sekä erittäin likvideistä saamisista luottolaitoksilta.

Rahoitusvelkoja sisältyy seuraaviin taseen eriin: pitkäaikaiset korolliset velat, pitkäaikaiset korottomat velat, lyhytaikaiset korolliset velat, lyhytaikaiset korottomat velat ja ostovelat.

Pitkäaikaiset korolliset velat ovat pelkästään vuokrasopimusvelkoja. Rahoitusvelkoihin luettavat pitkäaikaiset korottomat velat sisältävät alueosuuskauppojen sijoittamat varat SOK-yhtymän rahanlaskentapalveluun sekä pitkäaikaiset ostovelat. Lyhytaikaiset korolliset velat koostuvat lyhytaikaisista vuokrasopimusveloista sekä muista lyhytaikaisista veloista. Rahoitusvelkoihin luettavat lyhytaikaiset korottomat velat sisältävät johdannaisvelkoja ja rahoituseriin liittyviä siirtovelkoja.

SOK-yhtymässä sovelletaan rahoitusvarojen ja -velkojen taseeseen merkitsemisessä selvityspäivän mukaista käytäntöä. Rahoitusvarat ja -velat, joita ei myöhemmin arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti, arvostetaan alun perin käypään arvoon lisättynä välittömillä hankintakuluilla.

Rahoitusvarat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti myöhemmin arvostettaviksi. Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen myöhemmin arvostettavaksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin tai -velkoihin luokitellaan johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa sekä osakkeet ja osuudet. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat tai -velat arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan, jolloin tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään tuloslaskelmaan käypään arvoon arvostettavien rahoitusinstrumenttien tilinpäätöshetken arvon ja edellisen tilinpäätöksen kirjanpitoarvon erotus. Jos käypään arvoon arvostettava rahoitusinstrumentti on hankittu tilikauden aikana, tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään rahoitusinstrumentin tilinpäätöshetken arvon ja hankintamenon erotus. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten käypä arvo määritellään niiden markkina-arvojen perusteella. Julkisesti noteeraamattomat sijoitukset arvostetaan hankintamenoon, jos niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset on suojauslaskentaa lukuun ottamatta kirjattu tulosvaikutteisesti. Ostojen ja ostovelkojen suojaamiseksi solmittujen johdannaissopimusten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan ostoihin. Muiden käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot on kirjattu rahoitustuottoihin ja tappiot rahoituskuluihin.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan rahoitusvarat, joita pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja myyntituottojen keräämiseksi. Lisäksi kyseisten sopimusten rahavirrat ovat ainoastaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Käyvän arvon muutos kirjataan muun laajan tuloksen kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Kun rahoitusinstrumentti myydään, kirjataan omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos luokittelun muutoksena yhdessä kertyneiden korkojen sekä myyntivoiton tai -tappion kanssa tulokseen. Tilinpäätöksessä ei ollut käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavia rahoitusvaroja.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan sellaiset rahoitusvarat, joita pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja joiden rahavirrat ovat ainoastaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavien rahoitusvarojen transaktiomenot sisällytetään efektiivisen koron menetelmällä laskettavaan jaksotettuun hankintamenoon ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti saamisen juoksuajalle. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen sopimukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Kaikki rahoitusvelat lukuun ottamatta johdannaisvelkoja luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen arvostettaviksi. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat erät merkitään taseeseen nimellisarvon suuruisena silloin, kun sen tekohetken käypä arvo vastaa nimellisarvoa. Jos velan pääomana on saatu vähemmän tai enemmän kuin velan nimellisarvo, merkitään velka siihen määrään, joka siitä on saatu. Velan nimellisarvon ja hankintamenon erotuksesta tilikauden kuluksi tai tuotoksi merkitty määrä jaksotetaan ja merkitään velan hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Nimellisarvon ja hankintamenon erotus tai velkaan liittyvä palkkiomeno tai sellainen meno, joka on osa velkaan liittyvää korkomenoa, jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä kuluna velan juoksuajalle.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään aktiivisilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella tai käyttäen markkinoilla yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetkeen käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja. Valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat on arvostettu käyttäen keskikursseja.

Suojauslaskenta

Konserni soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa osaan konsernin tavaraostoja suojaavista valuuttajohdannaisista. Näiden osalta suojauksen kohteena on ainoastaan valuuttakurssiriski. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus.

Konsernilla on suojauslaskennan ulkopuolella johdannaissopimuksia, jotka ovat konsernin rahoituspolitiikan mukaan tehokkaita taloudellisia suojausinstrumentteja, mutta niihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Takaussopimuksista sekä rahoitusvaroista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita varten tappiota koskeva vähennyserä. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista rahoitusvaroista ja takaussopimuksista kirjaus tehdään tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavista rahoitusvaroista tappiota koskeva vähennyserä kirjataan muihin laajan tuloksen eriin rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjanpitoarvoa vähentämättä.

Jos rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, lasketaan vähennyserä 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita vastaavasti. Alle 12 kuukauden mittaisten rahoitusvarojen vähennyserän laskennassa on käytetty jäljellä olevan juoksuajan luottotappioriskiä kuvaavia kertoimia. Mikäli kyseiseen rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski on lisääntynyt alkuperäisen kirjaamisen jälkeen merkittävästi, kirjataan vähennyseränä määrä, joka vastaa sopimuksen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Jos myöhemmin tarkasteltavana olevana raportointipäivänä todetaan, että luottoriski ei enää ole lisääntynyt alkuperäiseen tilanteeseen verrattuna, kirjataan jatkossa vähennyserä 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita vastaavasti.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

SOK-yhtymän liikevaihto muodostuu osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvästä laskutuksesta, SOK:n keskitetysti tuottamista yhteisistä palvelutoiminnoista sekä SOK:n tytäryhtiöiden omasta vähittäismyynnistä. Myynti osuuskaupoille on laskutusmyyntiä. Vähittäismyynti on pääasiassa käteis- tai luottokorttimyyntiä. Tyypilliset tuotteiden myyntiä koskevat asiakassopimukset muodostavat yhden suoritevelvoitteen.

Myyntituotot kirjataan määrään, johon odotetaan olevan oikeutettu siirrettäessä tuote tai palvelu asiakkaalle. Myyntituotot tuloutetaan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun. Asiakas saa määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavaran tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn. SOK-yhtymän liikevaihto kertyy pääasiassa tavaroiden myynnistä, joissa suoritevelvoitteet ovat selkeästi tunnistettavissa asiakassopimuksista ja tilauksista. Tavaroiden myynti tuloutetaan yhtenä ajankohtana, kun tuotteiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Palveluiden myynti tuloutetaan pääsääntöisesti palvelun tuottamisen tahdissa.

Transaktiohinta sisältää usein muuttuvia vastikkeita kuten volyymi- ja käteisalennukset. Muuttuvat vastikkeet on arvioitu käyttäen todennäköisimmän arvon menetelmää, mikäli ne eivät ole vielä toteutuneet raportointijakson päättyessä. Myyntituotot oikaistuna välillisillä veroilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla esitetään liikevaihtona.

Avustukset

Valtiolta tai muulta taholta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan silloin, kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot kirjataan kuluksi. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset vähennetään ko. hyödykkeiden kirjanpitoarvoista. Nämä avustukset tuloutuvat omaisuuden taloudellisen käyttöajan kuluessa.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot, liiketoiminnan luovutustuotot, vahingonkorvaustuotot sekä saadut avustukset ja tuet, joita ei ole annettu tietyn investoinnin rahoittamiseksi tai osallistumiseksi tiettyyn menoon.

Työsuhde-etuudet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä suoritetaan kiinteitä maksuja erillisille yhtiöille ilman oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluiksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen menot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvana velkana tai saamisena merkitään taseeseen etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen nykyarvo, josta on vähennetty eläkejärjestelyn varojen käypä arvo tilinpäätöspäivänä. Kyseisen etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella kun ne syntyvät.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti aikaisempana seuraavista ajankohdista: kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu tai kun kirjataan tähän liittyvät uudelleenjärjestelymenot tai työsuhteen päättämiseen liittyvät edut. Työsuhteen kestoon liittyen henkilöstölle kertyy työ- ja ikämerkkipäiväetuutta. Työ- ja ikämerkkipäiväetuudesta kirjataan työ- ja ikämerkkipäivävelka.

Liikevoitto

Liikevoitto muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään tilikauden aine-, tarvike- ja tavaraostot, ulkopuoliset palvelut, työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut sekä lisätään tai vähennetään konsernin varsinaista liiketoimintaa palvelevien osakkuus- ja yhteisyritysten tulos. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

Valuuttakurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muutoin ne on kirjattu rahoitustuottoihin ja kuluihin.

Tuloverot

Tuloslaskelman tuloveroihin sisältyvät tilikauden verotettavan tulon perusteella lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutos. Suoraan omaan pääomaan tai laajan tuloksen eriin kirjattavien erien verovaikutus kirjataan kuitenkin kyseisiin eriin. Kauden tuloverot lasketaan kunkin maan tilinpäätöshetkellä voimassa olevalla verokannalla.

Laskennallinen verovelka ja -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista. Liikearvoista ei ole laskettu laskennallista verovelkaa siltä osin, kun liikearvot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä eroista (vuokrasopimukset, poistoero, konsernin sisäiset katteet ja myyntivoitot), käypään arvoon arvostuksista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista verovelkaa, mikäli voitonjako ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennalliset verot lasketaan tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa verokannoilla, jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Konsernitaseeseen sisältyy edellä mainittuja ulkomaisten tytäryritysten jakamattomia voittovaroja lukuun ottamatta laskennallinen verovelka täysimääräisesti, laskennallinen verosaaminen siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Kirjaamisedellytyksiä arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntynyt liikearvo muodostuu käypään arvoon arvostetun luovutetun vastikkeen sekä käypiin arvoihin arvostettujen hankittujen yksilöitävissä olevien nettovarojen erotuksena hankinta-ajankohtana. Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Osakkuus- ja yhteisyritysten osalta liikearvo sisällytetään sijoituksen hankintamenoon.

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat muun muassa ohjelmistolisenssit sekä tekijänoikeudet. Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. SOK-yhtymällä ei ole liikearvon lisäksi sellaisia aineettomia hyödykkeitä, joilla on rajoittamaton taloudellinen käyttöaika.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat:	**Vuosia**
Atk-ohjelmien lisenssimaksut	3-5
Muut aineettomat hyödykkeet	3-10

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioituihin taloudellisiin pitoaikoihin perustuen. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajat:	**Vuosia**
Rakennukset	15-35
Kevyet rakennelmat ja rakennusten laitteet	5-15
Konttori- ja varastokalusto	5-10
Varasto-, huolto- ja jalostuskoneet	5-10
Ravintola- ja hotellikalusto	3-10
Myymäläkalusto	3-7
Moottoriajoneuvot ja palvelimet	3-5
Huoneistojen perusparannusmenot	3-10

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisista syntyvät voitot tai tappiot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Arvonalentumiset

Aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, määritetään kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, keskeneräiset aineettomat hyödykkeet sekä aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään niin, että se on joko käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä diskontataan arvioidut vastaiset rahavirrat nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkoihin,

jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi poistoilla vähennettynä, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta. Liikearvon arvonalennustestausta on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 13. Liikearvon arvonalennustestaus.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset kirjataan IFRS 16 Vuokrasopimukset mukaisesti taseeseen käyttöoikeusomaisuuseränä ja vastaavana vuokrasopimusvelkana. Käypä arvo tai tätä alempi tulevien vuokrien nykyarvo merkitään vuokra-ajan alkaessa taseeseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin tai sijoituskiinteistöihin (sijoituskiinteistöistä tarkemmin jäljempänä) ja sopimuksesta johtuvat velvoitteet vastaavasti korollisiin velkoihin. Maksettavat vuokrat jaetaan korkokuluun ja velan lyhennykseen. Korkokulu kirjataan tuloslaskelmaan vuokra-aikana siten, että jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokrasopimuksella hankituista hyödykkeistä kirjataan poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot. Poistot tehdään konsernin käyttöomaisuushyödykkeiden poistoaikojen mukaisesti tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan aikana.

Vuokrasopimuksia, joiden vuokra-aika on 12 kuukautta tai vähemmän, tai jotka ovat vähäarvoisia ei kirjata taseeseen. Näiden vuokrasopimusten perusteella saadut tai maksetut vuokrat kirjataan tuotoiksi tai kuluksi tuloslaskelmaan tasasuuruisina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat konsernin ulkopuolisen liiketoiminnan käytössä olevia kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen niistä ensisijaisesti vuokratuottoa ja/tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn hankintahintaan noudattaen samoja periaatteita kuin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvien kiinteistöjen osalta. Sijoituskiinteistöiksi luokitellut kiinteistöt sisältävät sekä omistettuja kiinteistöjä että kiinteistöjä, joiden liiketoiminta on myyty, mutta joiden osalta vuokrasopimus on säilynyt konsernilla.

Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrityksessä käytetään sekä ulkopuolisen kiinteistöarvioijan tekemää markkina-arvoon perustuvaa arviota että itse laadittua kiinteistön tuottoarvoon perustuvaa arviota. Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä kirjataan liikevaihtoon. Sijoituskiinteistöihin sisältyy neljä leasingsopimuksilla hankittua kylpylähotellia, joiden liiketoiminta on myyty, mutta joiden osalta vuokrasopimus on säilynyt konsernilla. Näiden kohteiden käypää arvoa ei ole esitetty, koska Holiday Clubin vuokrasopimukset ja myyntitiedot eivät ole konsernin tiedossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuvat välittömät menot. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut, tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteuttamiseksi välttämättömät menot.

Maksettavat osuuskorot ja osingot

Konsernin maksamat osuuspääoman korot ja osingot kirjataan oman pääoman vähennykseksi sille tilikaudelle, jonka aikana omistajat ovat hyväksyneet osuuspääoman koron tai osingon maksettavaksi.

Osuuspääoma

Osuuspääoma koostuu osuuskauppojen osuusmaksujen yhteenlasketusta määrästä Suomen Osuuskauppojen Keskuskuntaan. Osuuskaupan osuuksien lukumäärä määräytyy osuuskaupan jäsenmäärän ja vuotuisten ostojen perusteella.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Velvoitteeseen liittyvä kolmannelta osapuolelta saatava korvaus kirjataan taseeseen saamisena silloin kun se on käytännössä varma. Varausten määrät arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja määrät muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Varaukset voivat liittyä esimerkiksi vajaakäytössä oleviin tiloihin, takuuvarauksiin ja toimintojen uudelleen järjestelyihin.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevaksi omaisuuseräksi luokitellaan sellainen luopumissuunnitelman mukainen erä tai luovutettavien erien ryhmä, josta kertyvä rahamäärä tulee ensisijaisesti omaisuuserän myynnistä eikä sen jatkuvasta käytöstä. Myytäväksi luokitellun erän tai erien ryhmä arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alhaisempaan käypään arvoon myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettynä ja poistojen tekeminen näistä omaisuuseristä lopetetaan. Myytävänä olevat omaisuuserät ja näihin liittyvät velat esitetään taseessa erillään jatkuvien toimintojen varoista ja veloista siitä lähtien, kun ne on luokiteltu myytävänä oleviksi. Vertailuvuoden tietoja ei luokitella uudelleen.

Lopetettu toiminto on erillinen merkittävä toiminto, josta on jo luovuttu (tai toiminto on poistettu pysyvästi

käytöstä) tai se on luokiteltu myytävänä olevaksi. Lopetettujen toimintojen tulos esitetään tuloslaskelmassa omalla rivillään jatkuvien toimintojen tuloksen jälkeen. Myös vertailuvuoden tuloslaskelmatiedot oikaistaan vastaavasti.

IASB:n julkaisemat myöhemmin voimaan tulevat standardi- ja tulkintamuutokset

IASB:n julkaisemat myöhemmin voimaan tulevat standardit ja tulkinnat sekä niiden muutokset eivät ole alustavan arvion mukaan merkityksellisiä konsernille.

1. Segmentti-informaatio

Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon.

SOK-yhtymän raportoitavat segmentit

Marketkauppa

SOK-yhtymä harjoittaa marketkauppaa Virossa ja Venäjällä tytäryhtiöidensä kautta. AS Prisma Peremarketilla on viisi hypermarkettia Tallinnassa, yksi Narvassa ja kaksi Tartossa. Lisäksi Tallinnassa on yksi supermarket. OOO Prismalla on kaksitoista supermarkettia, neljä hypermarkettia ja yksi minimarket Pietarissa.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavat Sokotel Oy Suomessa, AS Sokotel Virossa sekä OOO Sokotel Venäjällä. SOK-yhtymän hotellit toimivat Sokos Hotels ja Radisson Blu -brändien alla. Kotimaassa Sokotel Oy:llä on 14 Sokos Hotellia ja seitsemän Radisson Blu -hotellia. Tallinnassa palvelee Original Sokos Hotel Viru ravintoloineen. Pietarissa OOO Sokotelilla on kolme Sokos Hotellia, joista yksi on kylpylähotelli.

Kiinteistöliiketoiminta

SOK-yhtymän kiinteistöliiketoiminnan tehtävänä on yhtymän kiinteistöomistuksen tuotosta ja arvon kehittymisestä huolehtiminen. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto muodostuu yhtymän toiminnoilta ja ulkopuolisilta perittävistä vuokra- ja kiinteistöpalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Inex Partners Oy tarjoaa päivittäis-, käyttö- sekä erikoistavaroiden logistiikkapalveluja vähittäiskauppaketjuille. Meira Nova Oy tarjoaa päivittäistavararoiden hankinta- ja logistiikkapalveluja hotelli-, ravintola- ja catering-alan toimipaikoille.

SOK-yhtymän palvelutoimintojen tavoitteena on kehittää toimintamalleja ja prosesseja niin, että S-ryhmän liiketoiminnoille tuotetaan mahdollisimman paljon lisäarvoa. Palvelutoiminnot kehittävät ja ylläpitävät koko S-ryhmän kilpailukykyä lisääviä liiketoimintamalleja ja tuottavat kustannustehokkaasti palveluja S-ryhmän käyttöön. Yhteiset palvelutoiminnot hoitavat niitä S-ryhmän palvelutoimintoja, joiden keskittämisestä on saatavissa kustannussäästöjä tai toiminnan laadullista paranemista.

Pankkitoiminta

S-Pankki Oyj:n tehtävänä on tuottaa osuuskauppojen asiakasomistajille kilpailukykyisiä peruspankkipalveluita. Samalla kauppapankki vahvistaa asiakasuskollisuutta ja säästää liiketoimintojen kustannuksia. Pankkitoimintana raportoidaan SOK-yhtymän osuus S-Pankki -konsernista yhdisteltävästä tuloksesta.

Segmenttiraportoinnin periaatteet SOK-yhtymässä ja täsmäytys IFRS-tilinpäätökseen

SOK-yhtymän ylimmän johdon raportoinnissa raportoitavia eriä ovat liikevaihto, liiketulos, operatiivinen tulos, investoinnit, realisoinnit sekä käyttöpääoma. Operatiivinen raportointi perustuu suomalaiseen kirjanpitolainsäädäntöön ja operatiivisen laskennan periaatteisiin. Kukin segmentti raportoidaan segmentin sisäisillä erillä eliminoituna. Esimerkiksi hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihdosta on eliminoitu segmenttiin kuuluvien yhtiöiden sisäinen liikevaihto. Operatiivisen raportoinnin liikevaihto täsmäytetään kirjanpidon IFRS-liikevaihtoon. Kirjanpidon liikevaihto on ulkoinen liikevaihto, josta on eliminoitu kaikki konsernin sisäiset erät. Operatiivisen raportoinnin ja kirjanpidon liikevaihdossa ei ole olennaisia eroja.

Liiketuloksen laskennassa käytetään suomalaisen kirjanpitolainsäädännön mukaisia arvostuksia. Segmentille kohdistetaan sille aiheuttamisperiaatteella kuuluvat tuotot ja kulut. Liiketuloksen täsmäytyksestä IFRS:n mukaiseen tulokseen ennen veroja käyvät ilmi ne erät, jotka jäävät operatiivisen tuloksen ulkopuolelle. Näitä ovat muun muassa rahoitustuotot ja -kulut, myyntivoitot ja -tappiot, kertaluonteiset liiketoiminnan lopettamiskustannukset sekä IFRS erät.

SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida.

Segmentti-informaatio 31.12.2020

2020 Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	269,1	102,7	7 334,9	68,1		-174,4	7 600,4
Liiketulos	-3,8	-61,2	15,3	14,0	5,9	-1,6	-31,5
Poistot	-4,9	-10,0	-17,6	-12,1		-1,2	-45,7
Investoinnit	6,0	16,3	15,3	46,6		9,4	93,6
Realisoinnit	0,0	0,0	1,9			0,0	1,9
Liikevaihdon täsmäytys							
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				7 600,4			
Konsernieliminoinnit				0,0			
Liikevaihto IFRS				7 600,4			
Tuloksen täsmäytys							
Raportoitavien segmenttien liiketulos				-31,5			
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:							
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)				2,7			
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				0,5			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut				-0,5			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut *				0,0			
Varauksien muutokset				-0,8			
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				-0,9			
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä				-0,1			
IFRS oikaisut				-5,7			
Tulos ennen veroja IFRS				-36,5			
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot							
Myynti S-ryhmälle				6 867,9			
Muu Kotimaan myynti				442,2			
Ulkomaat				290,3			
Liikevaihto yhteensä				7 600,4			
Marketkauppa				269,1			
Matkailu- ja ravitsemiskauppa				102,7			
Hankinta- ja palvelutoiminta				7 160,5			
Kiinteistöliiketoiminta				68,1			
Liikevaihto yhteensä				7 600,4			
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet							
Kotimaa				1602,9			
Ulkomaat				52,0			
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä				1655,0			

Segmentti-informaatio 31.12.2019

2018 Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	276,1	281,1	7 063,9	84,2		-208,6	7 496,6
Liiketulos	-4,1	33,0	17,2	17,2	9,1	-5,6	66,8
Poistot	-5,2	-7,9	-15,7	-12,1		-0,4	-41,2
Investoinnit	4,8	18,6	30,7	13,6		5,5	73,2
Realisoinnit	0,1	0,0	0,8			0,0	1,0
Liikevaihdon täsmäytys							
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				7 496,6			
Konsernieliminoinnit				0,0			
Liikevaihto IFRS				7 496,6			
Tuloksen täsmäytys							
Raportoitavien segmenttien liiketulos				66,8			
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:							
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)				4,6			
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				1,1			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut				1,2			
Varauksien muutokset				0,2			
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				0,0			
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä				-0,1			
IFRS oikaisut				-6,6			
Tulos ennen veroja IFRS				67,2			
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot							
Myynti S-ryhmälle				6 514,8			
Muu Kotimaan myynti				655,5			
Ulkomaat				326,3			
Liikevaihto yhteensä				7 496,6			
Marketkauppa				276,1			
Matkailu- ja ravitsemiskauppa				281,1			
Hankinta- ja palvelutoiminta				6 855,3			
Kiinteistöliiketoiminta				84,2			
Liikevaihto yhteensä				7 496,6			
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet							
Kotimaa				1406,3			
Ulkomaat				58,1			
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä				1464,3			

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2020	2019
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä kiinteistöyhtiöiden myyntivoitot	1,1	1,7
Muut	1,2	1,4
Yhteensä	**2,3**	**3,1**

3. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

Milj. €	2020	2019
Palkat ja palkkiot	225,1	224,0
Eläkekulut, maksupohjaiset eläkejärjestelyt	34,5	38,7
Muut henkilösivukulut	10,9	10,9
Yhteensä	**270,4**	**273,6**

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin segmenteittäin:	2020	2019
Marketkauppa	1 456	1 625
Matkailu-ja ravitsemiskauppa	951	1 419
Hankinta- ja palvelutoimintatoiminta	3 381	3 410
Yhteensä	**5 788**	**6 454**

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin segmenteittäin on laskettu keskiarvona neljännesvuosien lopun henkilökunnan lukumääristä sisältäen sekä jatkuvat että lopetetut toiminnot.

4. Poistot ja arvonalentumiset

Milj. €	2020	2019
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	150,9	142,8
Koneet ja kalusto	13,1	13,0
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	11,9	10,8
Sijoituskiinteistöt	1,9	1,9
Yhteensä	**178,1**	**168,8**
Arvonalentumiset		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,0	
Koneet ja kalusto	0,1	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,1
Aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Muut aineettomat hyödykkeet		
Sijoituskiinteistöt	0,0	
Yhteensä	**0,1**	**0,1**
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	**178,2**	**168,9**

5. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2020	2019
Toimitilavuokrat	15,5	22,1
Markkinointikulut	6,7	11,6
Hallintokulut	16,5	14,3
Kalusto- ja tarvikekulut	166,8	165,2
Kiinteistöjen hoitokulut	36,9	42,4
Muut liikekulut	19,1	25,7
Yhteensä	**261,5**	**281,3**

6. Tilintarkastajan palkkiot

Milj. €	2020	2019
Tilintarkastuspalkkiot	0,4	0,5
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palkkiot	0,2	0,2
Yhteensä	**0,5**	**0,7**

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2020	2019
Rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	2,7	2,3
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,1	0,2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten tuotot	0,0	0,2
Muut rahoitustuotot	0,1	0,9
Yhteensä	**3,0**	**3,5**
Rahoituskulut		
Vuokrasopimusvelkojen korkokulut	37,6	38,6
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista rahoitusveloista	0,8	1,3
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten kulut	0,0	0,0
Muut rahoituskulut	1,6	0,6
Yhteensä	**40,0**	**40,5**
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**-37,0**	**-37,0**

8. Rahoitusinstrumenteista tuloslaskelmaan kirjatut erät

Milj. €	2020	2019
Liiketoiminnan muissa tuotoissa		
Myyntivoitto osakkeista ja osuuksista	0,2	0,0
Materiaali- ja palveluostoissa		
Nettokurssierot ostoveloista	0,2	-0,3
Nettokulu suojaamistarkoituksessa pidettävistä ja suojauslaskennan alaisista johdannaisista	-2,5	5,7
Rahoitustuotoissa ja -kuluissa		
Nettotuotto osakkeista ja osuuksista	0,0	0,2
Korkotuotot saamisista ja rahavaroista	2,7	1,2
Nettokurssierot saamisista ja rahavaroista	-1,2	0,5
Nettotuotto suojaamistarkoituksessa pidettävistä johdannaisista	-0,1	0,0
Korkokulut muista rahoitusveloista	-38,4	-39,0
Nettokurssierot muista rahoitusveloista	0,0	0,0
Yhteensä	**-39,2**	**-31,7**

Yhteenveto IFRS 9:n mukaisissa kategorioissa	2020	2019
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat	1,4	1,7
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat (IAS 39)	0,0	0,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat ja -velat	-2,2	5,7
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat	-38,2	-39,3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat		
Suojauslaskennan alaiset johdannaissopimukset	-0,2	0,2
Yhteensä	**-39,2**	**-31,7**

Tuottoina, kuluina, voittoina ja tappioina esitetään ainoastaan SOK-yhtymän ulkoiset erät.

Materiaali- ja palveluostoihin kirjattu suojaamistarkoituksessa pidettävien johdannaisten nettokulu koostuu johdannaisista, jotka on tehty ostojen suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei ole sovellettu suojauslaskentaa.

Kulut jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista veloista sisältää takausprovisiokulut.

9. Tuloverot

Milj. €	2020	2019
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	1,4	-2,0
Edellisten tilikausien verot	-0,1	0,0
Laskennallisten verojen muutos	5,0	0,2
Yhteensä	**6,2**	**-1,9**

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan voimassaolevalla verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

Milj. €	2020	2019
Tulos ennen veroja	-30,5	67,2
Verot emoyhtiön verokannan mukaan	6,1	-13,4
Verovapaiden tulojen vaikutus	0,4	2,8
Vähennyskelvottomien kulujen vaikutus	-1,2	-0,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	2,4	2,9
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	-1,1	-1,8
Edellisten tilikausien verot	-0,1	0,0
Liiketoimintojen yhdistämiset		7,8
Muut erät	-0,1	0,2
Verot tuloslaskelmassa	**6,2**	**-1,9**

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

2020

Milj. €	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	-1,0	0,2	-0,8
Yhteensä	-1,0	0,2	-0,8

2019

Milj. €	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	-0,4	0,1	-0,3
Yhteensä	-0,4	0,1	-0,3

10. Aineelliset hyödykkeet

31.12.2020 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken-nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	8,8	1 619,4	156,5	6,4	15,5	1 806,6
Muuntoerot	0,0	-10,2	-6,5		-0,1	-16,8
Lisäykset	14,3	278,2	13,5	0,0	49,7	355,7
Vähennykset	0,0	-1,2	-6,1	0,0		-7,4
Siirrot erien välillä		38,1	11,0	0,0	-54,1	-5,0
Hankintameno 31.12.	**23,1**	**1 924,3**	**168,3**	**6,5**	**11,0**	**2 133,1**
Kertyneet poistot						
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-359,5	-106,2	-2,0		-467,9
Muuntoerot		4,1	5,6			9,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	1,3	6,1	0,0		7,4
Tilikauden poistot		-150,6	-30,8	-0,3		-181,7
Arvonalentumiset	0,0	-0,1	0,1	0,0		0,0
Kertyneet poistot 31.12.	**-0,2**	**-504,9**	**-125,3**	**-2,3**		**-632,6**
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	**8,6**	**1 259,8**	**50,3**	**4,5**	**15,5**	**1 338,6**
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	**22,9**	**1 419,4**	**43,0**	**4,2**	**11,0**	**1 500,5**

31.12.2020 Milj. €	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 206,7	16,2	**1 222,9**
Lisäykset	339,3	10,2	**349,5**
Kertyneet poistot 31.12.	-125,1	-1,5	**-126,6**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**1 289,4**	**19,0**	**1 308,4**

31.12.2019 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken-nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	8,8	513,1	131,1	6,4	5,6	665,0
IFRS 16 vaikutus		1 045,6	12,1			1 057,6
Muuntoerot	0,0	5,2	3,1		0,0	8,3
Lisäykset		49,8	4,4	0,0	23,6	77,8
Vähennykset		-1,7	-2,8	0,0	-1,1	-5,6
Siirrot erien välillä		7,5	8,6		-12,6	3,5
Hankintameno 31.12.	**8,8**	**1 619,4**	**156,5**	**6,4**	**15,5**	**1 806,6**
Kertyneet poistot						
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-216,5	-93,3	-1,7		-311,6
Muuntoerot		-1,9	-2,7			-4,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1,6	2,7	0,0		-4,6
Tilikauden poistot		-142,8	-13,0	-0,3		4,3
Arvonalentumiset			0,1	0,0		-156,1
Kertyneet poistot 31.12.	**-0,2**	**-359,5**	**-106,2**	**-2,0**	**0,0**	**-467,9**
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	**8,6**	**296,6**	**37,8**	**4,8**	**5,6**	**353,4**
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	**8,6**	**1 259,8**	**50,3**	**4,5**	**15,5**	**1 338,6**

Aineellisten hyödykkeiden hankintamenoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti: seuraavasti:

31.12.2019 Milj. €	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	1 105,3	15,1	**1 120,4**
Kertyneet poistot	-125,1	-1,5	**-126,6**
Kirjanpitoarvo	**1 081,6**	**14,7**	**1 096,3**

11. Sijoituskiinteistöt

Milj. €	2020	2019
Hankintameno 1.1.	87,8	87,5
Lisäykset	0,2	0,2
Vähennykset		-0,8
Siirrot erien välillä	10,8	0,9
Hankintameno 31.12.	**98,8**	**87,8**
Kertyneet poistot 1.1.	-65,0	-63,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,1
Tilikauden poistot	-1,9	-1,9
Kertyneet poistot 31.12.	**-66,8**	**-65,0**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**22,8**	**24,3**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**32,0**	**22,8**
Käypä arvo [1)]	**89,8**	**89,8**

Sijoituskiinteistöt luokitellaan käyvän arvon hierarkiatasolle 3. Hierarkiatasolle 3 sisällytetään erät joiden käyvän arvon määrittämisessä on käytetty omaisuuserää tai velkaa koskevia syöttötietoja, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon.

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot perustuvat osin ulkopuolisen asiantuntijan tekemiin arvioihin ja osin yhtiön omaan arviointiin. Itse arvioitujen kiinteistöjen arvot perustuvat kauppa-arvoon joka määritetään markkinoilla ennen arviointiajankohtaa toteutuneiden kauppojen ja vallitsevan markkinatilanteen perusteella. Käyvän arvon määritys on tehty puolivuosittain ja raportoitu virallisen raportoinnin yhteydessä.

2) Sijoituskiinteistöihin sisältyy neljä rahoitusleasingsopimuksilla hankittua kylpylähotellia, joiden liiketoiminta on myyty, mutta joiden osalta vuokrasopimus on säilynyt konsernilla. Näiden kohteiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, koska Holiday Clubin vuokrasopimukset ja myyntitiedot eivät ole Konsernin tiedossa. Kohteiden kirjanpitoarvot olivat SOK-Yhtymän taseessa yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (3,6 milj.€ 31.12.2019). Näiden kohteiden arvoa ei sisälly esitettyyn käypään arvoon.

12. Aineettomat hyödykkeet

31.12.2020 Milj. €	Liikearvo	Muut aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno				
Hankintameno 1.1.	11,5	148,2	62,1	221,8
Muuntoerot		-0,7		-0,7
Lisäykset		1,2	16,9	18,2
Vähennykset		-5,3		-5,3
Siirrot erien välillä		50,2	-56,0	-5,8
Hankintameno 31.12.	**11,5**	**193,6**	**23,0**	**228,1**
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1,6	-117,3		-118,9
Muuntoerot		0,6		0,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1,7		1,7
Tilikauden poistot		-11,9		-11,9
Kertyneet poistot 31.12.	**-1,6**	**-126,9**		**-128,5**
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	**9,9**	**30,9**	**62,1**	**102,9**
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	**9,9**	**66,6**	**23,0**	**99,6**

31.12.2019 Milj. €	Liikearvo	Muut aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno				
Hankintameno 1.1.	11,2	124,1	56,1	191,3
IFRS16 vaikutus		18,6		18,6
Muuntoerot	0,3	0,3		0,7
Lisäykset		1,2	6,0	7,2
Siirrot erien välillä		4,0		4,0
Hankintameno 31.12.	**11,5**	**148,2**	**62,1**	**221,8**
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1,2	-107,4		-108,7
Muuntoerot	-0,3	-0,3		-0,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1,2		1,2
Tilikauden poistot		-10,8		-10,8
Kertyneet poistot 31.12.	**-1,6**	**-117,3**		**-118,9**
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	**9,9**	**16,6**	**56,1**	**82,7**
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	**9,9**	**30,9**	**62,1**	**102,9**

13. Liikearvon arvonalennustestaus

Liikearvot on kohdistettu SOK-yhtymän rahavirtaa tuottaville yksiköille tai niiden muodostamille ryhmille seuraavasti:

Milj. €	2020	Diskonttaus-korko, %	2019	Diskonttaus-korko, %
Sokos Hotels -ketju	7,4	6,9	7,4	6,9
S-Herkkukeittiö	1,7		1,7	
LB Kiel Tampere Ab / Kiinteistö Oy Hotelli Tammer	0,8		0,8	
Yhteensä	**9,9**		**9,9**	

SOK-yhtymässä ei ole liikearvojen lisäksi muita aineettomia hyödykkeitä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton.

SOK-yhtymän rahavirtaa tuottavat yksiköt on määritelty liiketoimintasegmenttiä alemmalle tasolle. Pääsääntöisesti rahavirtaa tuottavana yksikkönä on juridinen yhtiö. Matkailu- ja ravitsemiskaupassa liikearvoa seurataan ja testataan yhtiötasolla.

Sokos Hotel Tammerin liikearvon testaus perustuu Tampereella sijaitsevan kiinteistökohteen käypään arvoon vähennettynä myyntikuluilla.

Käypää arvoa on verrattu kiinteistöyhtiön tasearvon ja kiinteistöön kohdistuvien konsernierien yhteismäärään.

Käypä arvo ylittää selvästi yhtiön tasearvon konsernissa tilinpäätöksissä 2020 ja 2019.

Arvonalentumiset

Tilinpäätöksessä 2020 ja 2019 ei ollut arvonalennustestausten perusteella tarvetta tehdä arvonalennuksia liikearvoista.

Testaus ja herkkyysanalyysi

Arvonalennustestauksessa liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvo on laskettu ennakoitujen diskontattujen rahavirtojen perusteella. Ennakoidut rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on extrapoloitu käyttämällä 2 prosentin kasvutekijää, joka arvion mukaan ei ylitä toimialojen pitkän aikavälin toteutunutta kasvua. Diskonttauskorkona on käytetty toimialoittain ja maittain määritettyä keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC) ottaen huomioon testattavaan yksikköönliittyvät erityiset riskit. Tuottovaatimuksen pääomarakenne perustuu toimialan keskiarvoon ja toimialakohtaiseen betakertoimeen.

Keskeiset muuttujat arvonalentumistestauksessa ovat diskonttauskorko, käyttökateprosentti sekä viiden vuoden ennustejakson jälkeinen kasvutekijä. Arvioitaessa Sokos Hotels -ketjun liikearvoa minkään käytetyn keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva mahdollinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, joka aiheuttaisi arvonalennustarpeen.

14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Milj. €	2020	2019
Kirjanpitoarvo 1.1.	205,0	196,6
Osuus tilikauden tuloksesta	11,8	14,6
Saadut osingot	-3,0	-4,0
Lisäykset/vähennykset	-2,2	-0,2
Muuntoerot		-2,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**211,7**	**205,0**

Merkittävimmät osakkuusyritykset

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on S-ryhmään kuuluva, pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oyj. S-Pankki tarjoaa osuuskauppojen asiakasomistajille pankkipalveluita päivittäisasiointiin ja sen tuotevalikoima koostuu käyttö- ja säästötileistä, rahastoista ja varainhoidon palveluista, kulutusluotoista ja vakuudellisista lainoista, kansainvälisistä maksukorteista sekä verkkopankista ja mobiilipankista.

Taloudellisen informaation yhteenveto olennaisista osakkuusyrityksistä

	S-Pankki Oyj	
Milj. €	**2020**	**2019**
Lyhytaikaiset varat	1 854,7	1 469,9
Pitkäaikaiset varat	5 770,6	5 144,1
Lyhytaikaiset velat	7 127,0	6 138,4
Pitkäaikaiset velat	9,7	2,2
Liikevaihto 1)	89,3	86,1
Tilikauden tulos	15,7	24,4
Muut laajan tuloksen erät	0,0	0,8
Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäyttäminen konsernin kirjaamaan tasearvoon		
Osakkuusyrityksen nettovarat	488,6	473,4
Konsernin omistusosuus %	38 %	38 %
Konsernin osuus nettovaroista	183,2	177,5
Muut oikaisut	6,4	6,2
Osakkuusyrityksen tasearvo konsernin taseessa	**189,6**	**183,7**

Muut osakkuusyritykset

2020 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Coop Trading A/S	11,0	3,7	15,3	0,5	25,0 %
Muut	4,8	0,1	0,5	0,0	

2019 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Coop Trading A/S	13,2	3,0	14,6	0,3	25,0 %
Muut	4,8	0,1	0,5	0,0	

1) S-Pankki Oyj:n osalta liikevaihtona on esitetty korkokate.

Merkittävimmät yhteisyritykset

North European Oil Trade Oy (NEOT) on Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan ja St1 Nordic Oy:n yhteisesti omistama polttonesteiden hankintayhtiö. NEOT:n tehtävä on hankkia ja toimittaa omistajilleen polttonesteet mahdollisimman kilpailukykyiseen hintaan.

Taloudellisen informaation yhteenveto olennaisista yhteisyrityksistä

	North European Oil Trade Oy	
Milj. €	**2020**	**2019**
Lyhytaikaiset varat	787,5	872,0
Lyhytaikaisiin varoihin sisältyvät rahavarat	72,9	50,0
Pitkäaikaiset varat	3,1	0,2
Lyhytaikaiset velat	769,1	853,9
Lyhytaikaisiin velkoihin sisältyvät rahoitusvelat	428,6	373,1
Pitkäaikaiset velat	0,1	
Liikevaihto	3 956,5	5 459,3
Osakkuusyrityksestä kaudella saadut osingot	0,0	0,1
Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäyttäminen konsernin kirjaamaan tasearvoon		
Osakkuusyrityksen nettovarat	21,4	18,4
Konsernin omistusosuus %	51 %	51 %
Konsernin osuus nettovaroista	10,9	9,3
Muut oikaisut	4,2	2,7
Osakkuusyrityksen tasearvo konsernin taseessa	15,1	12,1

Muut yhteisyritykset

2020 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Kauppakeskus Mylly Oy	133,5	107,9	18,5	5,6	50,0 %

2019 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Kauppakeskus Mylly Oy	135,6	109,3	20,4	6,8	50,0 %

SOK-yhtymä omistaa North European Oil Trade Oy:stä 50,8 prosenttia. SOK-yhtymä käyttää yhtiössä osakassopimukseen perustuen yhteistä määräysvaltaa ST1:n kanssa, joten yhtiötä käsitellään yhteisyrityksenä.

Kaikki SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyritykset ovat listaamattomia.

S-Pankki ja Kauppakeskus Mylly on yhdistelty konserneina.

15. Pitkäaikaiset rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat Milj. €	2020	2019
Osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo 1.1.	39,8	39,4
Lisäykset	0,0	0,6
Vähennykset	-0,4	-0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	**39,4**	**39,8**

Osakkeet ja osuudet sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita. Listaamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, ellei käypää arvoa ole luotettavasti määritettävissä.

Lainat ja muut saamiset Milj. €	2020	2019
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä		20,0
Pääomalainasaamiset muilta	0,6	0,6
Pitkäaikaiset lainasaamiset		10,0
Muut pitkäaikaiset saamiset	2,4	2,7
Lainat ja muut saamiset yhteensä	**3,0**	**33,3**
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä	**42,4**	**73,1**

16. Laskennalliset verot

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2020 aikana

Laskennalliset verosaamiset Milj. €	1.1.2020	Kirjattu tulos-laskelmaan	Laajaan tulos-laskelmaan kirjatut erät	Kurssierot	31.12.2020
Vahvistetut tappiot	4,6	3,7			8,2
Varaukset ja arvonalentumiset	1,4	0,1			1,5
Vaihto-omaisuuden ja käyttöomaisuuden sisäinen kate	1,9	0,0			1,9
Rahoitusleasingvelka	17,6	-1,3			16,3
Muut erät	1,3	-0,1		0,2	1,4
Yhteensä	**26,8**	**2,4**		**0,2**	**29,4**

Laskennalliset verovelat Milj. €					
Kertyneet poistoerot	4,0	-0,2			3,9
Liiketoimintojen yhdistämiset	0,8				0,8
Käyvän arvon rahasto	0,0	-0,2			-0,3
Viron yhtiöiden voittovarat	5,8	-1,2			4,6
Muut erät	-0,7	-0,2		0,0	-0,9
Yhteensä	**10,0**	**-1,8**	**0,0**	**0,0**	**8,1**

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2019 aikana

Laskennalliset verosaamiset Milj. €	1.1.2019	Kirjattu tulos-laskelmaan	Laajaan tulos-laskelmaan kirjatut erät	Kurssierot	31.12.2019
Vahvistetut tappiot	10,1	-5,6			4,6
Varaukset ja arvonalentumiset	1,5	-0,1			1,4
Vaihto-omaisuuden ja käyttöomaisuuden sisäinen kate	1,9	0,0			1,9
Rahoitusleasingvelka	2,8	14,9			17,6
Muut erät	1,7	-0,3		-0,1	1,3
Yhteensä	**18,0**	**8,9**		**-0,1**	**26,8**

Laskennalliset verovelat Milj. €					
Kertyneet poistoerot	4,0	0,1			4,0
Liiketoimintojen yhdistämiset	0,8				0,8
Käyvän arvon rahasto	0,0	-0,1			0,0
Viron yhtiöiden voittovarat	6,7	-0,9			5,8
Muut erät	0,5	-1,2		0,0	-0,7
Yhteensä	**12,1**	**-2,1**	**0,0**	**0,0**	**10,0**

Konsernilla oli 17,7 miljoonaa euroa (18,9 milj. euroa 31.12.2019) vahvistettuja tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Saamista ei ole kirjattu koska ei ole riittävää varmuutta siitä, että konserni kykenee ennen kyseisten tappioiden vanhenemista tuottamaan verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystytäisiin hyödyntämään.

Niiden vahvistettujen tappioiden osalta joista laskennallinen verosaaminen on kirjattu on konsernilla käytössään riittävät verosuunnittelukeinot tappioiden käyttämiseksi.

17. Vaihto-omaisuus

Milj. €	2020	2019
Aineet ja tarvikkeet	1,3	2,1
Tavarat	206,1	200,8
Muu vaihto-omaisuus	2,4	2,2
Yhteensä	**209,8**	**205,0**

18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset

Milj. €	2020	2019
Myyntisaamiset	535,0	522,1
Korottomat laina- ja muut saamiset	61,2	54,7
Johdannaisvarat	0,1	0,4
Rahoituserien siirtosaamiset	0,0	0,2
Muut siirtosaamiset	25,3	24,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	**621,6**	**601,4**

Muihin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulut	0,5	0,2
Muut	24,9	23,8
Muut siirtosaamiset yhteensä	**25,3**	**24,0**

19. Lyhytaikaiset korolliset saamiset

Milj. €	2020	2019
Lainasaamiset- ja muut saamiset	37,3	34,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	**37,3**	**34,0**

20. Rahavarat

Milj. €	2019	2018
Käteisvarat ja talletukset	131,4	172,6

21. Oma pääoma

Milj. €	2019	2018
Osuuspääoma 1.1.	172,0	172,0
Osuusmaksusuoritukset		0,0
Osuuspääoma 31.12.	**172,0**	**172,0**

Osuuspääoma koostuu osuuskauppojen osuuksista maksamista osuusmaksuista Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskuntaan. Osuuskaupan osuuksien lukumäärä määräytyy osuuskaupan jäsenmäärän ja vuotuisten ostojen perusteella.

Sidotut rahastot

Käyvän arvon rahasto
Käyvän arvon rahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä osuuden S-Pankin käyvän arvon rahaston muutoksesta. Rahaston arvo on -2,9 miljoonaa euroa (-2,2 milj. euroa 31.12.2019). S-Pankin käyvän arvon rahaston osuus on -2,0 miljoonaa euroa (-2,0 milj. euroa 31.12.2019).

Vararahasto
Vararahasto sisältää osuuskunnan sääntöjen mukaisen vapaasta omasta pääomasta siirrettävän osuuden. Rahaston arvo on 18,5 miljoonaa euroa (18,5 milj. euroa 31.12.2019).

Hallintoneuvoston käyttörahasto
Hallintoneuvoston käyttörahaston käytöstä päättää hallintoneuvosto. Rahaston arvo on 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa 31.12.2019).

Vapaat rahastot

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
Vuonna 2016 tehdyn sääntöuudistuksen mukaisesti osuuskauppojen osuusmaksujen lisäykset Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskuntaan kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Rahaston arvo on 32,9 miljoonaa euroa (29,4 milj. euroa 31.12.2019).

22. Korolliset velat

Pitkäaikaiset korolliset velat Milj. €	2020	2019
Vuokrasopimusvelat	1 191,2	1 061,1
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä	**1 191,2**	**1 061,1**

Lyhytaikaiset korolliset velat Milj. €	2020	2019
Vuokrasopimusvelat	122,6	117,7
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	15,0	
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	**137,6**	**117,7**

Vuokrasopimusvelat Milj. €	2020	2019
Vuokrasopimusvelat - vähimmäisvuokrien nykyarvo:		
Yhden vuoden kuluessa	122,6	114,9
Pitkäaikainen IFRS 16 velka	1 191,2	1 050,2
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	**1 313,8**	**1 165,1**

Milj. €	2020	2019
Leasingvelkojen korko	37,5	38,6
Muuttuvat vuokrat		4,6
Lyhytaikaisten vuokrien määrä		0,6
Alle 5.000 € vuokrasopimukset	0,7	1,3

Laskennassa on käytetty vuokra-aikana sopimuksen vuokra-aikaa, jatko-optioita ei ole huomioitu ellei niistä ole sitovaa päätöstä. Perusperiaatteena on, että vuokrasopimuksen jatko-optiota ei voi pitää todennäköisenä, ennen kuin hallitus on hyväksynyt liiketoiminnan esityksen sopimuksen jatkosta. Näin ollen jatko-optiot tullaan huomioimaan kun niistä on sitova päätös tehty hallituksen tai muun päättävän tahon toimesta. Logistiikkakeskuksiin ja terminaaleihin liittyviin sopimuksiin ei sisälly erillisiä optioita, vaan jatkosopimuksen käytöstä ja ehdoista sovitaan erikseen.

	2020	2019
Tuotot käyttöoikeusomaisuuserien edelleenvuokrauksesta	**51,5**	**56,7**

Rahoitusleasingsopimukset muodostuvat pääosin kiinteistöjen vuokrasopimuksista.

23. Korottomat velat

Milj. €	2020	2019
Pitkäaikaiset korottomat velat	34,9	39,2
Pitkäaikaiset korottomat velat yhteensä	**34,9**	**39,2**
Ostovelat yhteensä	**747,8**	**726,8**
Saadut ennakot	21,2	16,9
Muut lyhytaikaiset velat	24,7	32,5
Johdannaisvelat	1,9	0,4
Siirtovelat	128,8	107,6
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	**176,6**	**157,4**
Lyhytaikaisiin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulut	62,2	60,0
Rahoituserät	0,2	0,1
S-julkaisujen siirtovelat	29,3	28,2
Muut	37,1	19,3
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	**128,8**	**107,6**

24. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Milj. €	Liite	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojaus-laskennan alaiset johdannaiset	Jaksotettuun hankinta menoon kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo 2020	Käypä arvo 2020
Rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	**15**					
Osakkeet ja osuudet		3,3			3,3	3,3
Lainasaamiset				0,6	0,6	0,7
Korottomat lainasaamiset				2,4	2,4	2,3
Myyntisaamiset					0,0	0,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	**18**					
Myyntisaamiset				537,1	537,1	537,1
Muut korottomat saamiset				54,4	54,4	54,4
Rahoituserien siirtosaamiset				0,0	0,0	0,0
Johdannaisvarat		0,0	0,0		0,1	0,1
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	**19**					
Lainasaamiset				0,0	0,0	0,0
Muut saamiset				0,0	0,0	0,0
Rahamarkkinasijoitukset				35,4	35,4	35,5
Rahavarat	**20**			137,0	137,0	137,0
Rahoitusvarat yhteensä		**3,3**	**0,0**	**766,9**	**770,3**	**770,4**
Rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset korolliset velat	**22**					
Ostovelat				0,0	0,0	0,0
Korolliset lainat rahoituslaitoksilta				0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaiset korottomat velat	**23**					
Rahanlaskentapalvelu				29,2	29,2	29,2
Muut korottomat velat				0,5	0,5	0,5
Lyhytaikaiset korolliset velat	**22**					
Korolliset lainat muilta				15,0	15,0	15,1
Lyhytaikaiset korottomat velat	**23**					
Siirtovelat rahoituserät				0,2	0,2	0,2
Johdannaisvelat		0,7	1,2		1,9	1,9
Ostovelat	**23**			747,8	747,8	747,8
Rahoitusvelat yhteensä		**0,7**	**1,2**	**792,7**	**794,6**	**794,7**

Taulukko ei sisällä vuokrasopimusvelkoja tase-arvoltaan 1.313,8 milj. eur.

Milj. €	Liite	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojaus-laskennan alaiset johdannaiset	Jaksotettuun hankinta menoon kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019
Rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	**15**					
Osakkeet ja osuudet		3,7			3,7	3,7
Lainasaamiset				30,6	30,6	32,2
Korottomat lainasaamiset				2,6	2,6	2,4
Myyntisaamiset					0,0	0,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	**18**					
Myyntisaamiset				522,9	522,9	522,9
Muut korottomat saamiset				48,2	48,2	48,2
Rahoituserien siirtosaamiset				0,3	0,3	0,3
Johdannaisvarat		0,4	0,0		0,4	0,4
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	**19**					
Lainasaamiset				0,0	0,0	0,0
Muut saamiset				0,0	0,0	0,0
Rahamarkkinasijoitukset		5,0		29,0	34,0	34,1
Rahavarat	**20**			161,4	161,4	161,4
Rahoitusvarat yhteensä		**9,1**	**0,0**	**794,9**	**804,0**	**805,6**
Rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset korolliset velat	**22**					
Ostovelat				0,0	0,0	0,0
Korolliset lainat rahoituslaitoksilta				0,0	0,0	0,0
Korolliset lainat muilta				0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaiset korottomat velat	**23**					
Rahanlaskentapalvelu				32,3	32,3	32,3
Muut korottomat velat				0,5	0,5	0,5
Lyhytaikaiset korolliset velat	**22**					
Korolliset lainat muilta						
Lyhytaikaiset korottomat velat	**23**					
Siirtovelat rahoituserät				0,1	0,1	0,1
Johdannaisvelat		0,2	0,2		0,4	0,4
Ostovelat	**23**			726,5	726,5	726,5
Rahoitusvelat yhteensä		**0,2**	**0,2**	**759,4**	**759,8**	**759,8**

Taulukko ei sisällä vuokrasopimusvelkoja tase-arvoltaan 1.179,5 milj. eur.

Käyvän arvon hierarkia

Milj. €	Liite	Käypä arvo 2020	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat					
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	**15**				
Osakkeet ja osuudet		3,3			3,3
Muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	**18**				
Johdannaisvarat		0,1		0,1	
Yhteensä		**3,4**	**0,0**	**0,1**	**3,3**
Käypään arvoon arvostetut velat					
Lyhytaikaiset korottomat velat	**23**				
Johdannaisvelat		1,9		1,9	
Yhteensä		**1,9**	**0,0**	**1,9**	**0,0**

Tapahtumat tasolla 3 toistuvasti taseeseen käypään arvoon kirjatuista eristä

Milj. €	2020
Alkusaldo 1.1.	**3,7**
Ostot	0,0
Myynnit	-0,4
Tuloslaskelmaan kirjatut arvon alentumiset	0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	-0,1
Loppusaldo 31.12.	**3,3**

Se käyvän arvon hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. Käypien arvojen hierarkian eri tasojen välisten siirtojen ajankohta määritetään raportointikauden lopun mukaisesti.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon.

Suomen Luotto-osuuskunnan osuudet esitetään tasolla 3 johtuen epätarkkuudesta käyvän arvon määrityksessä. Osuuksien käypä arvo 2,0 miljoonaa euroa (2,0 milj. €) perustuu Suomen Luotto-osuuskunnan alustavaan suunnitelmaan varojen jaosta. Edellä mainittujen lisäksi taso 3 sisältää noteeraamattomia osakkeita 1,4 miljoonaa euroa (1,7 milj. €), joiden käypä arvo ei ole määritettävissä.

Milj. €	Liite	Käypä arvo 2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat					
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	**15**				
Osakkeet ja osuudet		3,7			3,7
Muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	**18**				
Johdannaisvarat		0,4		0,4	
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	**19**				
Rahamarkkinasijoitukset		5,0		5,0	
Yhteensä		**9,1**	**0,0**	**5,4**	**3,7**
Käypään arvoon arvostetut velat					
Lyhytaikaiset korottomat velat	**23**				
Johdannaisvelat		0,4		0,4	
Yhteensä		**0,4**	**0,0**	**0,4**	**0,0**

Tapahtumat tasolla 3 toistuvasti taseeseen käypään arvoon kirjatuista eristä

Milj. €	2019
Alkusaldo 1.1.	**3,3**
Ostot	0,1
Myynnit	-0,2
Tuloslaskelmaan kirjatut arvon alentumiset	0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	0,5
Loppusaldo 31.12.	**3,7**

25. Varaukset

Milj. €	Tappiolliset vuokra-sopimukset	Vuokratilojen ylläpito-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2020	6,5	0,4	0,1	7,0
Varausten lisäykset			1,0	1,0
Käytetyt varaukset	-0,2	-0,1	-0,1	-0,3
Varaukset 31.12.2020	**6,3**	**0,4**	**1,0**	**7,6**

Varausten jakautuminen	
Pitkäaikainen	6,8
Lyhytaikainen	0,8

Milj. €	Tappiolliset vuokra-sopimukset	Vuokratilojen ylläpito-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2019	6,7	0,6	0,0	7,4
Käytetyt varaukset	-0,3	-0,2	0,1	-0,4
Varaukset 31.12.2019	**6,5**	**0,4**	**0,1**	**7,0**

Varausten jakautuminen	
Pitkäaikainen	6,4
Lyhytaikainen	0,6

26. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle antajana
Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	2020	2019
Yhden vuoden kuluessa	8,4	8,2
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	27,0	26,8
Yli viiden vuoden kuluttua	16,1	21,7
Yhteensä	**51,5**	**56,7**

27. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n Business control ja rahoitus -yksikköön. Yhtymällä on SOK:n hallituksen vahvistamat Talous- ja rahoituspolitiikka sekä riskienhallintaohjeet. Näissä määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa.

Johdannaisia käytetään pääasiassa yhtymän rahoitusriskeiltä suojautumiseen. Muussa kuin suojaustarkoituksessa johdannaiskauppaa käydään vain SOK:n hallituksen hyväksymien riskilimiittien rajoissa.

Avoin johdannaispositio Milj. €	Kohde-etuuden arvot 2020	Kohde-etuuden arvot 2019	Käyvät arvot 2020	Käyvät arvot 2019
Sopimukset, joihin sovelletaan IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa	30,3	23,9	-1,1	0,4
Valuuttatermiinit	30,3	23,9	-1,1	0,4
Suojaavina tehdyt sopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	26,0	19,6	-0,7	0,2
Valuuttatermiinit	26,0	19,6	-0,7	0,2

Kaikki johdannaissopimukset erääntyvät vuoden 2021 aikana.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski on riski sille, että SOK:n ja sen tytäryhtiöiden likvidit varat ja käyttämättömät lainalimiitit eivät riitä operatiivisiin tarpeisiin tai että tarvittavan likviditeetin järjestäminen aiheuttaa korkeita lisäkustannuksia.

SOK-yhtymän likviditeettiriskiä hallitaan pitämällä kassareservi tasolla, joka turvaa yhtymän maksuvalmiuden myös yllättävissä tilanteissa. Likviditeettiriski voi realisoitua tilanteissa, joissa SOK:lle syntyy odottamattomia ja välittömiä maksuvelvoitteita tai SOK:n saatavien suoritukset viivästyvät esimerkiksi tietojärjestelmähäiriön takia.

Kassareservissä huomioidaan ja siihen lasketaan likvidit jälkimarkkinakelpoiset varat sekä sellaiset pankkitilien käyttövarat kotimaassa tai ulkomailla, jotka ovat käytettävissä saman päivän aikana. Käyttövarojen lisäksi huomioidaan käyttämättömät tililimiitit. Kassareservin tavoitekoko on sata miljoonaa euroa.

Lisäksi maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskit pyritään minimoimaan lainojen ja rahoituslimiittien tasapainoisen maturiteettijakauman avulla.

SOK-yhtymällä oli 31.12.2020 komittoituja luottolimiittejä 160 miljoonaa euroa (100 milj. €). Luottolimiitit ovat vakuudettomia. Vuosina 2020 tai 2019 komittoituja luottolimiittejä ei ole käytetty. Luottolimiittien voimassaoloaikaa on pidennetty tilinpäätöshetken jälkeen ja niistä erääntyy 50 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 110 miljoonaa euroa vuonna 2024. Lisäksi tilinpäätöshetken jälkeen on solmittu uusi 70 miljoonan euron suuruinen limiittisopimus, joka erääntyy vuonna 2024.

Rahoituslimiittien ehtoihin sisältyy kovenantteja. Taloudellisina kovenantteina käytetään kaikissa rahoituslimiittisopimuksissa ilman vuokraoikeusvelkoja laskettavaa omavaraisuusastetta ja käyttökate/nettokorot -tunnuslukua. Lisäksi vuokraoikeusvelkojen enimmäismäärä on rajoitettu. Kovenanttiehdot eivät rikkoutuneet tilikauden aikana.

SOK-yhtymällä on lisäksi 57 miljoonan euron määräiset komittoimattomat tililimiitit sekä 250 miljoonan euron yritystodistusohjelma. Yritystodistusohjelmasta oli käytössä keskimäärin 4,5 miljoonaa euroa (6,3 milj. €).

SOK-yhtymän rahoitusvelkojen ja johdannaissopimusten sopimukseen perustuvien rahavirtojen maturiteettianalyysi Milj. €	**Liite**	**Kirjanpito-arvo 2020**	**Sopimukseen perustuvat kassavirrat (1**	**Vaadit-taessa**	**alle 3 kk**	**3-12 kk**	**1-2 v**	**2-5 v**	**yli 5 v**
Rahoitusvelat, jotka eivät ole johdannaisia									
Pitkäaikaiset korolliset velat	**22**								
Ostovelat		0,0	0,0				0,0		
Korolliset lainat rahoituslaitoksilta		0,0	0,0						
Vuokrasopimusvelat		1 191,2	1 404,2		8,9	23,6	167,3	406,7	797,6
Pitkäaikaiset korottomat velat	**23**								
Rahanlaskentapalvelu		29,2	29,2				29,2		
Muut korottomat velat		0,5	0,5				0,5		
Lyhytaikaiset korolliset velat	**22**								
Korolliset lainat muilta		15,0	15,2		0,0	15,2			
Vuokrasopimusvelat		122,6	159,5		32,3	127,3			
Ostovelat	**23**	747,8	747,8		744,4	3,4			
Taseen ulkopuoliset vastuut	**29**								
Takausvastuiden nimellisarvo		0,0	135,8	135,8					
Rahoitusvelat, jotka eivät ole johdannaisia yhteensä		**2 106,3**	**2 492,2**	**135,8**	**785,6**	**169,5**	**197,0**	**406,7**	**797,6**
Johdannaisvelat	**23, 27**								
Suojauslaskennassa mukana olevat valuuttajohdannaiset		1,2	1,1		1,0	0,2			
Muut valuuttajohdannaiset		0,7	1,8		1,5	0,3			
Korkojohdannaiset									
Johdannaisvarat	**18, 27**								
Suojauslaskennassa mukana olevat valuuttajohdannaiset		0,0	0,1		0,0	0,0			
Muut valuuttajohdannaiset		0,0	0,1		0,1	0,0			
Korkojohdannaiset									
Nettojohdannaisvelat yhteensä		**1,9**	**2,8**	**0,0**	**2,4**	**0,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Yhteensä		**2 108,2**	**2 495,0**	**135,8**	**788,0**	**169,9**	**197,0**	**406,7**	**797,6**

1) rahoitusvelat, kulu + / rahoitusvarat, tuotto +

Edellisen sivun taulukko sisältää kaikkien 31.12.2020 voimassa olleiden rahoitusvelkojen sopimukseen perustuvat pääomien ja korkojen maksut. Vieraan valuutan määräiset erät on muunnettu euroiksi käyttäen EKP:n tilinpäätöspäivänä noteeraamaa kurssia. Rahoitusvelkojen vaihtuvakorkoiset koronmaksut on määritetty käyttäen tilinpäätöspäivän korkokäyriä. Rahoitusvelat, joiden takaisinmaksua voidaan vaatia ennen eräpäivää, on esitetty periodissa, jona takaisinmaksu on aikaisintaan mahdollista.

Johdannaisista on esitetty kunkin sopimuksen nettorahavirrat. Tulevat vaihtuvakorkoiset kassavirrat on määritetty käyttäen tilinpäätöspäivän korkokäyriä.

Milj. €	Liite	Kirjanpito-arvo 2019	Sopimukseen perustuvat kassavirrat (1	Vaadit-taessa	alle 3 kk	3-12 kk	1-2 v	2-5 v	yli 5 v
Rahoitusvelat, jotka eivät ole johdannaisia									
Pitkäaikaiset korolliset velat	**22**								
Ostovelat		0,0	0,0				0,0		
Korolliset lainat rahoituslaitoksilta		0,0	0,0						
Korolliset lainat muilta		0,0	0,0						
Vuokrasopimusvelat		1 077,3	1 261,1				158,3	404,7	698,1
Pitkäaikaiset korottomat velat	**23**								
Rahanlaskentapalvelu		32,3	32,3				32,3		
Muut korottomat velat		0,5	0,5				0,5		
Lyhytaikaiset korolliset velat	**22**								
Korolliset lainat muilta		0,0	0,0						
Vuokrasopimusvelat		120,5	128,0		32,2	95,8			
Ostovelat	**23**	726,5	726,5		726,4	0,1			
Taseen ulkopuoliset vastuut	**29**								
Takausvastuiden nimellisarvo		0,0	169,9	169,9					
Rahoitusvelat, jotka eivät ole johdannaisia yhteensä		**1 957,2**	**2 318,3**	**169,9**	**758,5**	**95,9**	**191,1**	**404,7**	**698,1**
Johdannaisvelat	**23, 27**								
Suojauslaskennassa mukana olevat valuuttajohdannaiset		0,2	0,0		0,0	0,0			
Muut valuuttajohdannaiset		0,2	0,1		0,1	0,0			
Korkojohdannaiset									
Johdannaisvarat	**18, 27**								
Suojauslaskennassa mukana olevat valuuttajohdannaiset		0,3	0,4		0,3	0,1			
Muut valuuttajohdannaiset		0,1	0,5		0,4	0,1			
Korkojohdannaiset									
Nettojohdannaisvelat yhteensä		**0,0**	**-0,8**	**0,0**	**-0,6**	**-0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Yhteensä		**1 957,2**	**2 317,6**	**169,9**	**757,9**	**95,7**	**191,1**	**404,7**	**698,1**

1) rahoitusvelat, kulu + / rahoitusvarat, tuotto +

Luottoriski

Luottoriski on riski sille, että sopimuksen vastapuoli laiminlyö maksuvelvollisuutensa SOK-yhtymälle tai että muutos vastapuolen luottokelpoisuudessa vaikuttaa sen liikkeelle laskemien rahoitusinstrumenttien markkina-arvoon. Luottoriski syntyy sillä hetkellä, kun on tehty tai päätetty tehdä liiketoimi tai sopimus, joka sisältää riskin, että SOK-yhtymän saatavat voivat jäädä saamatta.

Suurin osa SOK-yhtymän luottoriskistä on myyntisaataviin ja rahoitusmarkkinasopimuksiin liittyvää. SOK-yhtymän likviditeetti sijoitetaan raha- ja valuuttamarkkinoille tuottavasti, mutta tarpeettomia riskejä välttäen.

Sijoitustoimintaa ja johdannaiskauppaa käydään ainoastaan SOK:n hallituksen hyväksymien vastapuolten kanssa, hallituksen hyväksymän limiitin puitteissa.

Kaupalliseen toimintaan liittyvien luottoriskien hallinta on osa liiketoimintayksiköiden toimintaa.

Rahoitusvarojen luottoriskin enimmäismäärä Milj. €	**Liite**	**2020**	**2019**
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	**15**		
Lainasaamiset		0,6	30,6
Korottomat lainasaamiset		2,4	2,6
Myyntisaamiset		0,0	0,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	**18**		
Myyntisaamiset		537,1	522,9
Muut korottomat saamiset		54,4	48,2
Rahoituserien siirtosaamiset		0,0	0,3
Johdannaisvarat		0,1	0,4
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	**19**		
Lainasaamiset		0,0	0,0
Muut saamiset		0,0	0,0
Rahamarkkinasijoitukset	**19**	35,4	34,0
Rahavarat	**20**	137,0	161,4
Taseen ulkopuoliset vastuut	**29**		
Takausvastuiden nimellisarvo		135,8	169,9
Yhteensä		**902,7**	**970,2**

Rahoitusvarat eivät sisällä arvoltaan alentuneita saamisia.

Myyntisaamiset sisältävät erääntyneitä saamisia seuraavissa periodeissa:	**2020**	**2019**
alle 1 kuukausi	4,1	1,8
1 kuukausi - 3 kuukautta	0,5	0,1
yli 3 kuukautta	0,2	0,0
Yhteensä	**4,8**	**1,8**

SOK-yhtymä on pienentänyt myyntisaamisten luottoriskiä luottovakuutuksilla. Vakuutettujen myyntisaamisten arvo on ollut 9,6 miljoonaa euroa, joiden enimmäiskorvaus vakuutuskauden aikana on 3,9 miljoonaa euroa.

Yhtymän luottoriskiä lisäävät takausvastuut on esitetty liitteessä 29. Takausvastuut sisältävät S-ryhmään ja S-ryhmän lähipiiriin kuuluvien yritysten puolesta myönnettyjä takauksia, joiden realisoituminen ei ole todennäköistä.

Luottotappiotilien täsmäytyslaskelma Milj. €	**2020**	**2019**
Realisoituneet luottotappiot	-0,3	-0,2
Palautuneet luottotappiot	0,2	0,2
Tilikaudella kirjatut arvonalennukset	0,0	0,0
Vaikutus tuloslaskelmaan	**-0,1**	**-0,1**

Odotettavissa olevat saamisten luottotappiot Milj. €	**2020**	**2019**
Alkusaldo 1.1.	-2,1	-1,1
Muutokset tilikauden aikana	1,0	-1,0
Tilanne 31.12.	**-1,1**	**-2,1**

IFRS 9:n mukaisia odotettavissa olevia saamisten luottotappioita on kirjattu myynti- ja lainasaamisista, rahamarkkinasijoituksista sekä myönnetyistä takauksista. Myyntisaamisten odotettavissa olevat luottotappiot perustuvat toteutuneisiin luottotappioihin ja tilinpäätöshetkellä erääntyiden saamisten määrään sekä luottotappioiden arvioituun todennäköisyyteen. Muiden erien osalta odotettavissa olevien luottotappioiden määrät perustuvat vastapuolten luottoluokituksiin ja luokitusten mukaisiin luottotappioiden todennäköisyyksiin. Pankkitilien ja lyhytaikaisten pankkitalletusten vastapuoliin ei luottoluokitusten perusteella sisälly odotettavissa olevaa luottotappioriskiä. Odotettavissa olevat pitkäaikaisten saamisten luottotappiot on laskettu käyttäen seuraavan 12 kuukauden luottotappion todennäköisyyksiä, koska luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisen myöntämisen jälkeen. Rahamarkkinasijoitusten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa on käytetty sopimuksen jäljellä olevan juoksuajan mukaisia luottoriskikertoimia, koska voimassa olevat sopimukset ovat lyhytaikaisia.

Saamistodistusten laadun analyysi		2020		2019	
Milj. €	**Liite**	**Arvo**	**Osuus saamis-todistuksista**	**Arvo**	**Osuus saamis-todistuksista**
Senior-ehtoiset lainat	**19**	35,4	100,0 %	29,0	59,2 %
Junior-ehtoiset lainat	**15**	0,0	0,0 %	20,0	40,8 %
Yhteensä		**35,4**	**100,0 %**	**49,0**	**100,0 %**
Saamistodistukset luottoluokittain					
AAA - AA-	**19**	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
A+ - A-	**19**	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
BBB+ - BBB-	**19**	5,0	14,1 %	4,0	8,2 %
BB+ - BB-	**19**	5,0	14,1 %	0,0	0,0 %
Luokittelematon, S-Pankki (-2019)	**15**	25,4	71,8 %	45,0	91,8 %
Yhteensä		**35,4**	**100,0 %**	**49,0**	**100,0 %**

Riskikeskittymät Saamisten jakautuminen maantieteellisesti 2020 Milj. €	Suomi	Pohjoismaat	Muut EU-maat	Muut maat
Lainasaamiset	2,1		0,1	0,8
Myyntisaamiset	533,9	0,1	2,9	0,2
Muut korottomat saamiset	54,4			0,0
Rahamarkkinasijoitukset	30,4	5,0		
Rahavarat	102,0	20,8	10,1	4,1
Muut erät	0,1			
Yhteensä	**722,9**	**25,9**	**13,1**	**5,1**
Saamisten jakautuminen maantieteellisesti 2019				
Lainasaamiset	32,4		0,1	0,7
Muut saamiset	0,0			
Myyntisaamiset	518,1	0,4	3,1	1,3
Muut korottomat saamiset	48,2			
Rahamarkkinasijoitukset	29,0	5,0		
Rahavarat	109,7	22,7	26,0	3,0
Muut erät	0,7			
Yhteensä	**738,0**	**28,1**	**29,2**	**5,0**

Riskikeskittymät esitetään taulukoissa ainoastaan SOK-yhtymän ulkoisten erien osalta.

Rahoitusvarojen ja -velkojen vähentäminen toisistaan

SOK-yhtymä ei ole nettouttanut rahoitusvarojaan ja -velkojaan. Osaan johdannaissopimuksista kohdistuu kuitenkin sopimus, jonka mukaan johdannaiset voitaisiin konkurssitilanteessa nettouttaa.

Johdannaissopimukset, joihin liittyy nettoutussopimus	2020	2019
Kirjatut rahoitusvarat	0,0	0,4
Kirjatut rahoitusvelat	-1,2	-0,4
Nettoarvo	-1,1	0,0

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa markkinakorkojen muutoksista aiheutuvaa epävarmuutta SOK-yhtymän kassavirrassa, tuloksessa ja taseessa. Korkoriski on periaatteessa minimoitu, kun SOK-yhtymän korollisten erien keskimääräinen korkosidonnaisuusaika neutraloi operatiivisen toiminnan herkkyyden korkotason muutoksille.

SOK-yhtymän tavoite korkoriskin hallinnassa on alentaa tai poistaa markkinakorkojen muutoksen negatiivinen vaikutus yhtymän kassavirtoihin, tulokseen ja taseeseen, kuitenkin suojauksen kustannukset huomioiden.

SOK-yhtymän korkoriskin mittaamisessa huomioidaan ainoastaan konsernin ulkopuoliset korolliset erät sisältäen mm. anto- ja ottolainat sekä johdannaiset. Korkoriski jaetaan markkinakorkotasojen muutoksista johtuvaan korkovirtojen volatiliteettiin (korkovirtariski) ja korollisen nettoposition nykyarvon herkkyyteen (hintariski). Eri valuuttoihin liittyviä korkoriskejä ei netoteta keskenään.

Tavoitteena on että, yhden prosenttiyksikön lineaarinen markkinakorkotason muutos ei aiheuta nettorahoituskuluihin lisäystä, joka ylittää euromäärältään yhden prosentin kunkin vuoden suunnitellusta käyttökatteesta.

Korkoriskipositiota seurataan viiden vuoden suunnittelujaksolla ja edellä esitetyn mittarin tavoitteen tulee täyttyä suunnittelujakson kolmena ensimmäisenä vuotena. Mikäli suunniteltujen vaihtuvakorkoisten saamisten määrä ylittää vaihtuvien velkojen määrän (ml. korkojohdannaiset), korkovirtariskiä ei tarvitse suojata markkinakoron laskulta kyseisellä periodilla.

Korkohintariski realisoituu SOK-yhtymässä tulokseen käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusinstrumenttien eli johdannaissopimusten osalta. Omaan pääomaan vaikuttavaa korkohintariskiä sisältyy käypään arvoon muiden laajan tuloslaskelman erien kautta arvostettaviin rahoitusvaroihin. .

Korkoherkkyysanalyysi

Taulukossa on esitetty SOK-yhtymän korollisten nettovelkojen sekä johdannaissaamisten ja -velkojen korkoherkkyys. Herkkyytenä esitetään 1%-yksikön korkotason muutoksen vaikutus SOK-yhtymän tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan tilinpäätöspäivänä. Muiden muuttujien oletetaan pysyvän vakiona.

Vaikutus tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan esitetään ilman verojen vaikutusta.

2020 Milj. €	Liite	Riskille altis positio	Duraatio	1%-yks. nousu	1%-yks. lasku
Vaikutus tuloslaskelmaan					
Korolliset saamiset	**15, 19, 20**				
EUR		158,1	0,0	1,4	-1,4
USD		2,7	0,1	0,0	0,0
RUB		0,4	0,1	0,0	0,0
Muut valuutat		2,5	0,1	0,1	-0,1
Johdannaisvarat ja -velat	**18, 23**				
EUR		-57,5	0,2	0,1	-0,1
USD		50,9	0,2	-0,1	0,1
RUB		0,0	0,0	0,0	0,0
Muut valuutat		4,9	0,2	0,0	0,0
Korolliset velat	**22**				
EUR		-15,0	0,9	0,0	0,0
Yhteensä		**146,9**		**-1,6**	**1,6**
Vaikutus omaan pääomaan		**0,0**		**0,0**	**0,0**

Johdannaisvarojen ja -velkojen korkoherkkyytenä ilmoitetaan 1%-yksikön koronmuutoksen vaikutus johdannaisen käypään arvoon. Muiden korollisten saamisten ja velkojen korkoherkkyytenä ilmoitetaan 1%-yksikön korkonmuutoksen vaikutus korkovirtoihin seuraavan 12 kk:n aikana. Laskelmassa on oletettu taseen pysyvän saman suuruisena seuraavan 12kk.

Duraationa ilmoitetaan aika seuraavaan uudelleenhinnoitteluun vuosina.

2019 Milj. €	Liite	Riskille altis positio	Duraatio	1%-yks. nousu	1%-yks. lasku
Vaikutus tuloslaskelmaan					
Korolliset saamiset	**15, 19, 20**				
EUR		209,6	0,2	1,7	-1,7
USD		1,5	0,1	0,0	0,0
RUB		0,3	0,1	0,0	0,0
Muut valuutat		11,8	0,1	0,1	-0,1
Johdannaisvarat ja -velat	**18, 23**				
EUR		-52,6	0,3	0,2	-0,2
USD		56,9	0,2	-0,1	0,1
RUB		0,0	0,0	0,0	0,0
Muut valuutat		-3,9	-0,3	-0,1	0,1
Korolliset velat	**22**				
EUR		0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä		**223,6**		**1,7**	**-1,7**
Vaikutus omaan pääomaan		**0,0**		**0,0**	**0,0**

Valuuttariski

SOK-yhtymän liikevaihto kertyy pääosin kotimaasta.

Valuuttariski tarkoittaa valuuttakurssien muutosten aiheuttamaa epävarmuutta SOK-yhtymän kassavirrassa, tuloksessa ja taseessa. SOK:n ja sen tytäryhtiöiden valuuttariskin suuruutta tarkastellaan valuutoittain. Tavoitteena on minimoida avoimen position valuuttariskistä aiheutuva epävarmuus, kuitenkin suojauksen kustannukset huomioiden.

SOK Business control ja rahoitus -yksikkö vastaa keskitetysti SOK-yhtymän valuuttariskin hallinnasta. SOK-yhtymän valuuttariskiä seurataan ALM-laskentapaikan kautta, joka kuvastaa koko konsernin valuuttariskiä. ALM-position riski valuuttakurssin muuttuessa kymmenellä prosentilla ei saa ylittää kahta miljoonaa euroa. Transaktioriskit ovat sopimuksen tekevän SOK:n yksikön tai tytäryhtiön vastuulla. Merkittävät transaktioriskit suojataan pääsääntöisesti johdannaisilla.

Tytäryhtiöiden valuuttariskiä pienennetään rahoittamalla yhtiöiden toimintaa samassa valuutassa kuin rahan käyttökin on, sekä johdannaisten avulla. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin sijoitettuun oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyvää translaatioriskiä pienennetään suojaamalla pääomat siltä osin kuin 20 prosentin kurssimuutos aiheuttaisi yli 0,6 prosenttiyksikön heikennyksen SOK-yhtymän omavaraisuusasteeseen. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin sijoitettua vieraan pääoman ehtoista rahoitusta suojataan valuuttakurssiriskiltä vain siltä osin, jonka yhtiöt ovat suunnitelleet maksavansa takaisin seuraavan neljän vuoden kuluessa.

Valuuttaherkkyysanalyysi

Valuuttaherkkyysanalyysissä esitetään, mitä 10 prosentin euron vahvistuminen tai heikentyminen muita valuuttoja vastaan vaikuttaisi yhtymän tulokseen tai omaan pääomaan. Muiden muuttujien oletetaan pysyvän vakiona.

Laskelma sisältää SOK:n ulkomaisten tytäryhtiöiden oman pääoman määrän, jonka euroiksi muuntamisesta aiheutuu vaikutus omaan pääomaan. Vaikutus tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan esitetään ilman verojen vaikutusta.

2020	Riskille altis positio	Euron vahvistuminen, 10%	Euron heikentyminen, 10%
Vaikutus tuloslaskelmaan (milj. €)			
USD	25,7	-2,6	2,6
RUB	-10,2	1,0	-1,0
Muut valuutat	3,4	-0,3	0,3
Yhteensä	**18,9**	**-1,9**	**1,9**
Vaikutus omaan pääomaan (milj. €)			
USD	26,9	-2,7	2,7
RUB	26,2	-2,6	2,6
Muut valuutat	3,4	-0,3	0,3
Yhteensä	**56,6**	**-5,7**	**5,7**

2019	Riskille altis positio	Euron vahvistuminen, 10%	Euron heikentyminen, 10%
Vaikutus tuloslaskelmaan (milj. €)			
USD	21,6	-2,2	2,2
RUB	-6,2	0,6	-0,6
Muut valuutat	7,0	-0,7	0,7
Yhteensä	**22,5**	**-2,2**	**2,2**
Vaikutus omaan pääomaan (milj. €)			
USD	37,0	-3,7	3,7
RUB	36,6	-3,7	3,7
Muut valuutat	3,3	-0,3	0,3
Yhteensä	**76,9**	**-7,7**	**7,7**

Valuuttariski ja suojauslaskenta

SOK-yhtymässä sovelletaan suojauslaskentaa erittäin todennäköisiä tulevia ostoja suojaaviin johdannaisiin. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus. Suojauslaskennan tarkoitus on suojautua valuuttamääräisten ostojen valuuttariskiltä.

Suojauslaskentaa sovelletaan johdannaisiin, jotka ovat suojattavan riskin osalta tehokkaita ja täyttävät IFRS9-standardin suojauslaskennan ehdot. Suojausinstrumentteina on käytetty valuuttatermiinejä. Suojaussuhde suojaavan johdannaisen ja suojattavan kohteen välillä sekä suojaukseen liittyvät riskienhallintatavoitteet dokumentoidaan suojauksen alkaessa.

Suojauksen tehokkuus arvioidaan suojaussuhteen alussa ja suojauksen aikana siten, että suojaus on erittäin tehokas koko suojauksen ajan.

Suojauksen tehokas osuus kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Suojausinstrumenteina käytettyjen johdannaisten käyvät arvot **Milj. €**	**2020**	**2019**
Johdannaisvelat		
Valuuttatermiinit	1,2	0,2
Yhteensä	**1,2**	**0,2**
Johdannaissaamiset		
Valuuttatermiinit	0,0	0,3
Yhteensä	**0,0**	**0,3**
Rahavirran suojauksesta konsernin omaan pääomaan kirjatut muutokset		
Alkusaldo 1.1.	-0,2	0,2
Voitot ja tappiot käypään arvoon arvostamisesta	-1,3	-0,2
Tuloslaskelmaan sisällytetty määrä	0,2	-0,2
Loppusaldo 31.12.	**-1,3**	**-0,2**

Omaan pääomaan kirjatut erät on esitetty ilman verovaikutusta.

Omaan pääomaan kirjatut arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella kun suojatut rahavirrat kirjataan tuloslaskelmaan, johdannainen erääntyy tai suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty.

28. Lähipiiritapahtumat

SOK-yhtymän lähipiiriin kuuluvat tytäryritykset, osakkuusyritykset, yhteisyritykset, pääjohtaja ja hänen sijaisensa, SOK:n konsernijohtoryhmä, SOK:n hallitus ja hallintoneuvosto sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. SOK-yhtymässä ylläpidetään lähipiiriin kuuluvista lähipiirirekisteriä. Alueosuuskaupat eivät kuulu IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä -standardin mukaiseen SOK-yhtymän lähipiiriin.

Maksetut johdon työsuhde-etuudet

Milj. €	**2020**	**2019**
Pääjohtajan ja SOK:n konsernijohtoryhmän palkat ja palkkiot	3,5	3,4
SOK:n hallituksen ja hallintoneuvoston palkat ja palkkiot	0,5	0,5
Pääjohtajan ja SOK:n konsernijohtoryhmän lisäeläkekulut	0,9	0,9
Yhteensä	**4,9**	**4,7**

Johdon eläkesitoumukset: SOK:n pääjohtajalla, työsuhteessa olevilla hallituksen jäsenillä ja konsernijohtoryhmällä sekä muulla johdolla, joka täyttää eläkepolitiikan mukaiset kriteerit on oikeus lisäeläkevakuutukseen, jossa eläkeikä on 60 – 63 vuotta.

Lähipiirilainat emo-osuuskunnalle/sisaryrityksille, osakkuusyrityksille sekä yhteisyrityksille on myönnetty normaalin liiketoiminnan rahoittamiseen. SOK-yhtymän lähipiiriin kuuluvalle johdolle ei ole myönnetty lainoja vuosina 2019-2020. Myöskään ehdollisia eriä ja muita sitoumuksia avainhenkilöiden puolesta ei ollut. Johtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa SOK-yhtymään.

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa:

Milj. €	**2020**	**2019**
Myynnit	22,6	17,0
Ostot	0,6	36,7
Rahoitustuotot ja -kulut	0,5	1,4
Myyntisaatavat ja muut saamiset	2,0	0,8
Lainasaamiset		25,0
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,1

29. Vastuusitoumukset

Milj. €	2020	2019
Muut annetut vakuudet		
Pantit	0,1	0,1
Kiinnitykset	1,4	0,8
Takaukset	2,5	2,5
Yhteensä	**4,0**	**3,4**
Muiden velasta annetut vakuudet		
Takaukset yhteisyritysten velasta	110,9	145,4
Yhteensä	**110,9**	**145,4**
Muut muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantit yhteisyritysten vastuista	0,5	0,5
Pantit omistusyhteisyritysten vastuista	0,0	0,0
Takaukset yhteisyritysten vastuista	20,4	20,7
Yhteensä	**20,9**	**21,1**
Muut vastuut		
Remburssivastuut	0,0	0,1

Annetut vakuudet koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n ja sen tytäryhtiö North European Oil Trade AB:n puolesta annetuista 82,8 miljoonan euron (116,5 milj. euroa 31.12.2019) velan ja muiden vastuiden takauksista ja panteista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetusta 49,0 miljoonan euron (50,0 milj. euroa 31.12.2019) velan takauksesta.

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 16,1 miljoonaa euroa (9,4 milj. euroa 31.12.2019).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa.

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti SOK:n vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuulivoiman ja ydinvoiman (ydinvoiman jatkorahoittamisesta on luovuttu 2012) osalta osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuulivoiman tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n 31.12.2020 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen osuudesta on arviolta yhteensä 2,1 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa 31.12.2019).

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoista rahoitusta. SOK:n 31.12.2020 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. euroa 31.12.2019).

30. Tytär- ja osakkuusyhtiöt

SOK-yhtymän ja SOK:n omistamat yritykset 31.12.2020	Maa	SOK-yhtymän omistus-osuus-%	SOK-yhtymän äänivalta-osuus-%	SOK:n omistus-osuus-%
1. Konserniyritykset				
Kaupalliset				
AS Sokotel	Viro	100	100	
Inex Partners Oy	Suomi	100	100	100
Inex Export Oy	Suomi	100	100	100
Jollas-Opisto Oy	Suomi	100	100	100
Meira Nova Oy	Suomi	100	100	100
OOO Itis 2	Venäjä	100	100	
OOO SOK Service Center RUS	Venäjä	100	100	
OOO Otel Plus	Venäjä	100	100	
OOO Prisma	Venäjä	100	100	
OOO Sokotel	Venäjä	100	100	
Prisma Peremarket AS	Viro	100	100	
Reila Palvelut Oy	Suomi	100	100	100
S-Herkkukeittiö Oy	Suomi	100	100	100
SOK Fund Management Oy	Suomi	100	100	100
SOK-Liiketoiminta Oy	Suomi	100	100	100
Sokotel Oy	Suomi	100	100	
SOK Real Estate Int Oy	Suomi	100	100	99
SOK Retail Int Oy	Suomi	100	100	
S-Business Oy	Suomi	100	100	100
S-Yrityspalvelu Oy	Suomi	100	100	100
S-Verkkokauppa Oy	Suomi	100	100	100
21 kpl				
Kiinteistöyhtiöt 24 kpl				
Konserniyritykset yhteensä 45 kpl				
Yhteisyritykset				
Kauppakeskus Mylly Oy	Suomi	50	50	50
Kiinteistö Oy Kuloisten Kauppakeskus	Suomi	50	50	
North European Oil Trade Oy	Suomi	51	50,8*	51
* NEOT Oyn käsittely yhteisyrityksenä perustuu osakassopimukseen				
Osakkuusyhtiöt				
Asunto Oy Kauniaisten Kirkkomäki	Suomi	39	39	39
Coop Trading A/S	Tanska	25	25	25
Keskuskorttelin Huolto Oy	Suomi	32	32	32
S-Pankki Oy	Suomi	38	38	38
S-Asiakaspalvelu Oy	Suomi	38	38	
FIM Pääomarahastot	Suomi	38	19	
FIM Kiinteistö Oy	Suomi	30	15	
FIM varainhoito Oy	Suomi	38	19	
FIM Vaikuttavuussijoitukset	Suomi	38	19	
Fennia Varainhoito Oy	Suomi	38	19	
Fennia Kiinteistöt Oy	Suomi	38	19	
FIM Infrastructure Mezzazine Debt Fund oy	Suomi	38	19	
FIM Private Debt Fund I GP Oy	Suomi	38	19	
FIM SIB Oy	Suomi	38	19	
Osakkuusyritykset yhteensä 14 kpl				

31. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Ei tilikauden jälkeisiä tapahtumia.

SOK-YHTYMÄN TUNNUSLUVUT 2016-2020

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot	**IFRS 2020**	IFRS 2019	IFRS 2018	IFRS 2017	IFRS 2016
Liikevaihto, milj. €	**7 600,4**	7 496,6	7 303,5	7 063,6	7 074,0
Liikevoitto, milj. €	**-2,6**	102,2	60,7	5,9	27,0
%:a liikevaihdosta	**0,0**	1,4	0,8	0,1	0,4
Tulos ennen veroja, milj. €	**-36,5**	67,2	55,4	5,0	22,8
%:a liikevaihdosta	**-0,5**	0,9	0,8	0,1	0,3
SOK-yhtymä *)					
Oman pääoman tuotto-%	**-4,7**	9,9	7,5	0,3	1,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	**0,1**	8,0	7,9	1,7	3,5
Omavaraisuusaste, %	**21,1**	24,0	38,4	36,5	37,0
Gearing, %	**189,9**	146,6	-0,1	11,8	5,7
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kokoaikaiseksi muutettuna	**5 790**	5 974	5 474	5 411	5 849
Korottomat velat, milj. €	**967,4**	933,4	874,6	877,8	873,2

* Tunnusluvut sisältävät sekä lopetetut että jatkuvat toiminnot

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto-% = $\frac{\text{tulos rahoituserien jälkeen - verot}}{\text{oma pääoma keskimäärin}}$ x 100 %

Sijoitetun pääoman tuotto-% = $\frac{\text{tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma - korottomat velat - varaukset, keskim.}}$ x 100 %

Omavaraisuusaste, % = $\frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}}$

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen = Tytäryhtiöosakkeiden ja muun käyttöomaisuuden hankintamenot

Gearing, % = $\frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}}$

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä sekä lukumäärä kokoaikaiseksi muutettuna on laskettu keskiarvona neljännesvuosien lopun henkilökunnan lukumääristä.

EMO-OSUUSKUNNAN TILINPÄÄTÖS, FAS

SOK:n tuloslaskelma, FAS

Vastaavaa milj. €	Liitetieto	1.1.–31.12.2020		1.1.–31.12.2019	
Liikevaihto			**6 955,0**		**6 624,9**
Liiketoiminnan muut tuotot	**(1)**		0,5		32,6
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**(2)**	6 297,9		5 990,7	
Ulkopuoliset palvelut		305,2	6 603,1	299,6	6 290,3
Henkilöstökulut	**(3)**				
Palkat ja palkkiot		110,3		99,7	
Henkilösivukulut		21,2	131,5	21,6	121,3
Poistot ja arvonalentumiset	**(4)**		12,5		11,4
Liiketoiminnan muut kulut					
Toimitilavuokrat		23,1		24,2	
Muut kulut	**(5)**	166,7	189,7	161,6	185,8
Liikeylijäämä			**18,8**		**48,7**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	**(8)**		15,9		14,5
Ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja			**34,7**		**63,2**
Tilinpäätössiirrot (+/-)	**(10)**		-20,9		-12,4
Tuloverot (+/-)	**(11)**		0,0		0,0
Tilikauden yli/alijäämä			**13,9**		**50,8**

SOK:n tase, FAS

Vastaavaa milj.€	Liitetieto	31.12.2020		31.12.2019	
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	**(12)**	**86,4**		85,3	
Aineelliset hyödykkeet	**(13)**	**2,8**		2,7	
Osuudet saman konsernin yrityksissä	**(14)**	**358,0**		343,7	
Muut sijoitukset	**(14)**	**460,6**	**907,8**	427,8	859,5
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus	**(15)**	**171,6**		162,5	
Pitkäaikaiset saamiset	**(16)**	**1,5**		1,6	
Lyhytaikaiset saamiset	**(17)**	**547,9**		506,2	
Rahat ja pankkisaamiset		**116,3**	**837,3**	138,7	809,0
			1 745,1		1 668,6

Vastaavaa milj.€	Liitetieto	31.12.2020		31.12.2019	
Oma pääoma	**(18)**				
Osuuspääoma		**172,0**		172,0	
Käyvän arvon rahasto		**-1,3**		-0,2	
Vararahasto		**18,5**		18,5	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		**32,9**		29,4	
Hallintoneuvoston käyttörahasto		**0,1**		0,1	
Edellisten tilikausien ylijäämä		**563,2**		525,6	
Tilikauden ylijäämä		**13,9**	**799,2**	50,8	796,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä	**(19)**		5,3		5,4
Pakolliset varaukset	**(20)**		6,3		6,6
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen vieras pääoma	**(21)**	0,4		0,4	
Lyhytaikainen vieras pääoma	**(22)**	969,4	**969,8**	894,0	894,4
			1 780,6		1 702,5

SOK:n rahoituslaskelma, FAS

Vastaavaa milj. €	Viite	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Liiketoiminta			
Liikeylijäämä		**18,8**	48,7
Oikaisut liikeylijäämään	**(1)**	**12,1**	10,3
Käyttöpääoman muutos	**(2)**	**8,6**	26,4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**39,5**	85,4
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		**0,6**	-2,9
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		**4,2**	11,8
Maksetut tuloverot		**0,0**	0,0
Liiketoiminnan rahavirta		**44,3**	94,3
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		**-13,7**	-25,4
Investoinnit osakkeisiin		**-13,1**	57,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		**0,4**	0,8
Myönnetyt lainat		**-34,3**	13,2
Osinkotuotot ja osuuspääoman korot		**13,1**	11,2
Investointien rahavirta		**-47,6**	57,7
Rahoitus			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)		**6,1**	-82,9
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)			5,3
Maksetut osuus- ja lisäosuuspääoman korot		**-13,2**	-27,5
Muu oman pääoman vähennys		**2,4**	7,4
Maksetut konserniavustukset		**-12,9**	-25,7
Rahoituksen rahavirta		**-17,6**	-123,5
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		**-20,9**	28,5
Rahavarat tilikauden alussa		**172,7**	144,2
Rahavarat tilikauden lopussa		**151,8**	172,7
Oikaisut liikeylijäämään	**(1)**		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		**-0,1**	-1,0
Poistot ja arvonalentumiset		**12,5**	11,4
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		**-0,3**	-0,1
		12,1	10,3
Käyttöpääoman muutos	**(2)**		
Liikesaamisten muutos		**-34,2**	11,8
Vaihto-omaisuuden muutos		**-9,1**	-37,9
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos		**51,9**	52,5
		8,6	26,4

Rahavarat ja rahavarojen muutos eroaa taseesta ja taseesta lasketusta rahavarojen muutoksesta siten että rahavirtalaskelman rahavarojen muutoksesta on eliminoitu rahoitusarvopapereiden käypään arvoon arvostamisesta johtuvat arvostusvoitot ja -tappiot.

SOK:N TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (SOK) tilinpäätös on laadittu Suomen tilinpäätöksen laadintaa säätelevän lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja johdannaissopimukset

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoinna olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muutetaan euroiksi EKP:n tilikauden päättymispäivänä noteeraamaan kurssiin ja kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Myyntisaamisten arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan liikevaihtoon ja ostovelkojen arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan kuluihin. Muiden taseen rahoituseriin kuuluvien saamisten kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja vastaavasti muiden velkojen osalta rahoituskuluihin.

Johdannaissopimuksia tehdään pääasiassa suojaustarkoituksessa, mutta lukuun ottamatta käyttötavarakaupan ostojen suojauksia niihin ei ole sovellettu suojauslaskentaa. Kirjanpidossa muut kuin suojauslaskentaan sisältyvät johdannaiset on arvostettu käypään arvoon ja arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti. Ostojen ja ostovelkojen suojaamiseksi solmittujen johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan ostoihin. Muiden johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot kirjataan rahoitustuottoihin ja tappiot rahoituskuluihin.

Suojauslaskentaa sovelletaan osaan tavaraostoja suojaavista valuuttajohdannaisista. Näiden osalta suojauksen kohteena on ainoastaan valuuttakurssiriski. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus. Suojauslaskennassa olevien suojausinstrumenttien valuuttakurssien muutoksesta johtuvasta arvonmuutoksesta kirjataan tehokas osuus kokonaisuudessaan oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan ostoihin.

Konsernipankkitilijärjestelmä

SOK:n konsernitilijärjestelmiin liitettyjen tytäryhtiöiden tilien varat esitetään SOK:lla rahoina ja pankkisaamisina sekä lyhytaikaisina saamisina saman konsernin yrityksiltä tai lyhytaikaisina velkoina saman konsernin yrityksille.

Liikevaihto ja myynnin tuloutusperiaate

Myynti tuloutetaan luovutettaessa suorite. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty muun muassa myönnetyt alennukset, arvonlisävero ja myynnin kurssierot.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan pysyvien vastaavien myyntituotot, liiketoiminnan luovutustuotot sekä muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät liiketoiminnasta syntyneet yleensä säännölliset tuotot.

Leasingmaksut

Toimitilojen leasingmaksut esitetään tuloslaskelmassa toimitilavuokrissa ja muut leasingmaksut muina liiketoiminnan muina kuluina.

Vastaiset menot ja menetykset

Vastaiset menot ja menetykset, joihin on sitouduttu tai joiden toteutumista pidetään todennäköisenä, on kirjattu kuluksi luonteensa mukaisesti asianomaiseen kuluerään. Taseessa kyseiset kuluvaraukset on esitetty pakollisina varauksina tai siirtovelkoina, mikäli niiden täsmällinen määrä sekä toteutumisajankohta tiedetään.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden verotettavan tulon perusteella lasketut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

SOK:n tuloslaskelmassa ja taseessa ei esitetä laskennallista verovelkaa tai -saamista, vaan olennaiset laskennalliset verovelat tai -saamiset on esitetty liitetiedoissa verojen erittelyn yhteydessä.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat on taseessa arvostettu hankinnasta aiheutuneiden välittömien menojen mukaiseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistona käyttöomaisuuden alkuperäisestä hankintamenosta. Poistot on laskettu kohteen käyttöönottoa seuraavan kuukauden alusta. Poistoajat perustuvat arvioituihin taloudellisiin pitoaikoihin. Pysyvien vastaavien tasearvoihin ei sisälly arvonkorotuksia.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:	Vuosia
Rakennukset	20–35
Kevyet rakennelmat ja rakennusten laitteet	5–15
Koneet ja kalusto	3–10
Moottoriajoneuvot ja palvelimet	3–5
Muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	EVL:n sallimissa rajoissa

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihinnan menetelmän mukaisesti hankinnasta aiheutuneisiin välittömiin menoihin tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusinstrumentit on arvostettu kirjanpitolain 5 luvun 2a §:n sallimaa vaihtoehtoista menettelyä noudattaen käypään arvoon kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Rahoitusvarojen ja -velkojen taseeseen merkitsemisessä sovelletaan selvityspäivän mukaista käytäntöä.

Rahoitusvarat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti myöhemmin arvostettaviksi. Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen myöhemmin arvostettavaksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin tai -velkoihin luokitellaan johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa sekä osakkeet ja osuudet. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat tai -velat arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan, jolloin tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään tuloslaskelmaan käypään arvoon arvostettavien rahoitusinstrumenttien tilinpäätöshetken arvon ja edellisen tilinpäätöksen kirjanpitoarvon erotus. Jos käypään arvoon arvostettava rahoitusinstrumentti on hankittu tilikauden aikana, tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään rahoitusinstrumentin tilinpäätöshetken arvon ja hankintamenon erotus. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten käypä arvo määritellään niiden markkina-arvojen perusteella. Julkisesti noteeraamattomat sijoitukset arvostetaan hankintamenoon, jos niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset on suojauslaskentaa lukuun ottamatta kirjattu tulosvaikutteisesti. Ostojen ja ostovelkojen suojaamiseksi solmittujen johdannaissopimusten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan ostoihin. Muiden käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot on kirjattu rahoitustuottoihin ja tappiot rahoituskuluihin.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan rahoitusvarat, joita pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja myyntituottojen keräämiseksi. Lisäksi kyseisten sopimusten rahavirrat ovat ainoastaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Käyvän arvon muutos kirjataan muun laajan tuloksen kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Kun rahoitusinstrumentti myydään, kirjataan omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos luokittelun muutoksena yhdessä kertyneiden korkojen sekä myynti-voiton tai -tappion kanssa tulokseen. Tilinpäätöksessä ei ollut käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavia rahoitusvaroja.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan sellaiset rahoitusvarat, joita pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja joiden rahavirrat ovat ainoastaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavien rahoitusvarojen transaktiomenot sisällytetään efektiivisen koron menetelmällä laskettavaan jaksotettuun hankintamenoon ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti saamisen juoksuajalle. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen sopimukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Kaikki rahoitusvelat lukuun ottamatta johdannaisvelkoja luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen arvostettaviksi. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat erät merkitään taseeseen nimellisarvon suuruisena silloin, kun sen tekohetken käypä arvo vastaa nimellisarvoa. Jos velan pääomana on saatu vähemmän tai enemmän kuin velan nimellisarvo, merkitään velka siihen määrään, joka siitä on saatu. Velan nimellisarvon ja hankintamenon erotuksesta tilikauden kuluksi tai tuotoksi merkitty määrä jaksotetaan ja merkitään velan hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Nimellisarvon ja hankintamenon erotus tai velkaan liittyvä palkkiomeno tai sellainen meno, joka on osa velkaan liittyvää korkomenoa, jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä kuluna velan juoksuajalle.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään aktiivisilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella tai käyttäen markkinoilla yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetkeen käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja. Valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat on arvostettu käyttäen keskikursseja.

Suojauslaskenta

SOK soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa osaan tavaraostoja suojaavista valuuttajohdannaisista. Näiden osalta suojauksen kohteena on ainoastaan valuuttakurssiriski. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus.

SOK:lla on suojauslaskennan ulkopuolella johdannaissopimuksia, jotka ovat konsernin rahoituspolitiikan mukaan tehokkaita taloudellisia suojausinstrumentteja, mutta niihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa.

Koronapandemiaan liittyvien riskien vaikutukset SOK:n toimintaan

SOK:n hallitus on arvioinut vuoden 2020 alussa puhjenneen ja nopeasti laajentuneen virusepidemian vaikutuksia SOK:n markkinaympäristöön, työntekijöihin ja liiketoimintaan. Virusepidemialla ei toistaiseksi ole ollut merkittävää vaikutusta SOK:n palvelujen kysyntään. SOK:n hallitus ja johto seuraavat tarkasti koronavirustilanteen kehittymistä ja päivittävät arviotaan epidemian vaikutuksista tilanteen edetessä.

Milj. €	2020	2019
1. Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	**0,1**	1,0
Muut liiketoiminnan muut tuotot	**0,4**	31,6
Yhteensä	**0,5**	32,6
2. Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	**6306,8**	6028,0
Varastojen muutos (+/-)	**-8,9**	-37,3
Yhteensä	**6297,9**	5990,7
3. Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	**110,3**	99,7
Eläkekulut	**17,6**	18,5
Muut henkilösivukulut	**3,6**	3,2
Yhteensä	**131,5**	121,3
Henkilöstömäärä keskimäärin	**1713**	1748

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä on laskettu keskiarvona neljännesvuosien lopun henkilökunnan lukumääristä.

Maksetut palkat ja palkkiot:		
Pääjohtaja sekä hallituksen jäsenet	**1,3**	1,4
Hallintoneuvoston jäsenet	**0,3**	0,2

Johdon eläkesitoumukset:

SOK:n pääjohtajalla, työsuhteessa olevilla hallituksen jäsenillä ja konsernijohtoryhmällä on eläkeoikeus täytettyään 60–63 vuotta.

4. Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	**12,5**	11,4
Arvonalentumiset	**0,0**	
Yhteensä	**12,5**	11,4

Poistojen ja poistoeron muutosten tase-eräkohtainen erittely sisältyy taseen liitetietojen pysyvien vastaavien ja tilinpäätössiirtojen kertymän erittelykohtiin.

5. Liiketoiminnan muut kulut		
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	**4,0**	3,7
Kiinteistö, kalusto- ja tarvikekulut	**146,1**	137,5
Markkinointi-, hallinto- ja muut kulut	**16,6**	20,5
Yhteensä	**166,7**	161,6

Toimitilavuokrat on esitetty omana eränään tuloslaskelmassa.

Milj. €	2020	2019
6. Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	**0,2**	0,2
Veroneuvonta	**0,0**	0,0
Muut palkkiot	**0,2**	0,2
Yhteensä	**0,4**	0,4
7. Pakollisten varausten lisäykset (-) tai vähennykset (+)		
Vajaakäytössä oleviin tiloihin kohdistuvat vähennykset	**0,2**	0,1
Yhteensä	**0,2**	0,1
8. Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot muilta ja osuuspääoman korot	**13,1**	11,2
Osinkotuotot ja osuuspääoman korot pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	**13,1**	11,2
Korkotuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	**3,5**	3,7
Muilta	**0,5**	1,0
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	**0,6**	1,6
Muilta	**0,5**	0,9
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	**5,1**	7,1
Arvonalentumisen vähennys ja lisäys pysyvien vastaavien sijoituksista	**0,0**	-3,4
Korko- ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	**1,4**	0,1
Muille	**0,9**	0,4
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	**2,3**	0,5
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**15,9**	14,5
9. Tilinpäätössiirrot		
Poistoerojen lisäys(-) / vähennys(+)	**-0,2**	-0,5
Konserniavustus	**21,1**	12,9
Yhteensä	**20,9**	12,4
10. Tuloverot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta tilikaudelta (+/-)	**0,0**	0,0
Tuloverot edellisiltä tilikausilta (+/-)	**0,0**	0,0
Yhteensä	**0,0**	0,0
Taseeseen kirjaamattomat laskennalliset saamiset (+) / -velat (-)	**0,3**	0,3

Milj. €	2020	2019

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

11. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	**77,8**	67,1
Lisäykset	**0,8**	0,5
Vähennykset	**-0,4**	-0,9
Siirrot erien välillä	**49,6**	11,1
Hankintameno 31.12.	**127,8**	77,8
Kertyneet poistot 1.1.	**61,8**	53,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	**-0,4**	-0,6
Tilikauden poistot	**10,4**	8,5
Kertyneet poistot 31.12.	**71,8**	61,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	**56,0**	16,1

Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	**15,2**	16,2
Lisäykset		0,2
Vähennykset	**0,0**	-1,2
Hankintameno 31.12.	**15,2**	15,2
Kertyneet poistot 1.1.	**11,2**	10,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	**0,0**	-1,2
Tilikauden poistot	**0,8**	2,1
Kertyneet poistot 31.12.	**12,0**	11,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	**3,2**	4,0

Aineettomien hyödykkeiden ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	**65,2**	52,0
Lisäykset	**11,9**	24,3
Vähennykset		
Siirrot erien välillä	**-50,0**	-11,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	**27,2**	65,2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	**86,4**	85,3

Milj. €	2020	2019

12. Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	**0,7**	0,7
Lisäykset		0,0
Vähennykset	**0,0**	-0,1
Hankintameno 31.12.	**0,7**	0,7
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	**0,1**	0,1
Arvonalennukset	**0,0**	-0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	**0,0**	
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	**0,1**	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,6**	0,6

Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	**1,5**	1,5
Hankintameno 31.12.	**1,5**	1,5
Kertyneet poistot 1.1.	**1,4**	1,4
Tilikauden poistot	**0,0**	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	**1,5**	1,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,1**	0,1

Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	**7,7**	7,5
Lisäykset	**0,9**	0,4
Vähennykset	**-0,1**	-0,2
Siirrot erien välillä	**0,4**	
Hankintameno 31.12.	**8,9**	7,7
Kertyneet poistot 1.1.	**6,3**	5,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	**-0,1**	-0,2
Tilikauden poistot	**1,3**	0,8
Kertyneet poistot 31.12.	**7,4**	6,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	**1,5**	1,5

Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	**0,6**	0,6
Lisäykset	**0,1**	0,0
Vähennykset	**0,0**	
Hankintameno 31.12.	**0,7**	0,6

Milj. €	2020	2019
Kertyneet poistot 1.1.	**0,0**	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	**0,0**	
Arvonalennukset	**0,0**	
Kertyneet poistot 31.12.	**0,0**	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,7**	0,6
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	**2,8**	2,7

13. Sijoitukset

Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	**358,2**	431,7
Lisäykset	**14,3**	0,0
Vähennykset		-73,5
Hankintameno 31.12.	**372,5**	358,2
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	**14,5**	26,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset		-15,7
Arvonalennukset		3,4
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	**14,5**	14,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	**358,0**	343,7
Osuudet saman konsernin yrityksissä yhteensä	**343,7**	404,8
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Määrä 1.1.	**258,8**	272,0
Lisäykset	**74,8**	123,6
Vähennykset	**-10,6**	-136,8
Määrä 31.12.	**323,1**	258,8
Osuudet omistusyhteysyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	**135,4**	135,4
Vähennykset	**-1,1**	
Hankintameno 31.12.	**134,2**	135,4
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	**0,1**	0,1
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	**0,1**	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	**134,2**	135,3

Milj. €	2020	2019
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä		
Määrä 1.1.	**20,0**	20,0
Vähennykset	**-20,0**	
Määrä 31.12.	**0,0**	20,0
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä yhteensä	**0,0**	20,0
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	**1,4**	1,5
Fuusio		0,0
Lisäykset	**0,0**	0,1
Vähennykset	**-0,3**	-0,2
Hankintameno 31.12.	**1,2**	1,4
Käypään arvoon arvostus	**1,6**	1,7
Kertyneet arvonalennukset 1.1.		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset		
Arvonalennukset		
Kirjanpitoarvo 31.12.	**2,8**	3,1
Pääomalainasaamiset muilta		
Määrä 1.1.	**0,6**	0,6
Määrä 31.12.	**0,6**	0,6
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	**0,0**	0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	**0,0**	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,6**	0,6
Muut saamiset muilta		
Määrä 1.1.	**10,0**	10,0
Vähennykset	**-10,0**	
Määrä 31.12.	**0,0**	10,0
Sijoitukset yhteensä	**818,6**	771,5

14. Vaihto-omaisuus

Tavarat	**169,2**	160,3
Muu vaihto-omaisuus	**0,0**	0,0
Ennakkomaksut	**2,4**	2,2
Yhteensä	**171,6**	162,5

Milj. €	2020	2019
15. Pitkäaikaiset saamiset		
Muut pitkäailkaiset saamiset	**1,5**	1,6
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	**1,5**	1,6
16. Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	**493,4**	467,8
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	**8,0**	9,1
Muut saamiset	**13,4**	5,6
Siirtosaamiset	**8,9**	3,3
Yhteensä	**30,2**	17,9
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä		
Myyntisaamiset	**2,0**	0,9
Siirtosaamiset		0,1
Yhteensä	**2,0**	0,9
Muut saamiset	**1,6**	0,3
Siirtosaamiset	**20,7**	19,3
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	**547,9**	506,2
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Rahoituserät	**0,1**	0,9
Muut	**29,4**	21,6
Siirtosaamiset yhteensä	**29,5**	22,6
17. Rahoitusarvopaperit		
Muut osakkeet ja osuudet		5,0
Muut arvopaperit muilta		
Muut rahoitusarvopaperit	**35,5**	29,0
Yhteensä	**35,5**	34,0
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot		
18. Oma pääoma		
Osuuspääoma 1.1.	**172,0**	172,0
Osuuspääoma 31.12.	**172,0**	172,0

Milj. €	2020	2019

Osuuspääoma koostuu osuuskauppojen osuuksista maksamista osuusmaksuista Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskuntaan. Osuuskaupan osuuksien lukumäärä määräytyy osuuskaupan jäsenmäärän ja vuotuisten ostojen perusteella.

1.12.2020 osuuskauppojen lukumäärä oli 25. 31.12.2020 osuuksien lukumäärä oli 384 275.

Käyvän arvon rahasto 1.1.	**-0,2**	0,2
Rahavirran suojaussuhteisiin kuuluvien johdannaisten		
Arvonmuutokset tilikauden aikana	**-1,0**	-0,2
Omasta pääomasta pois kirjattu ja tuloslaskelmassa esitetty määrä		-0,2
Käyvän arvon rahasto 31.12. 1)	**-1,3**	-0,2

1) SOK:n tuloslaskelmassa ja taseessa ei esitetä laskennallista verovelkaa tai -saamista, vaan ainoastaan liitetietona, jos erä on olennainen.

Rahavirran suojaussuhteisiin kuuluvien johdannaisten arvostukset on tehty diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetkeen. Muiden kuin euromääräisten kassavirtojen osalta saatu diskonttoarvo on muunnettu euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamia valuuttakursseja.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyy osakkeita, joiden käypä arvo ei ole määriteltävissä.

Vararahasto 1.1.	**18,5**	18,5
Vararahasto 31.12.	**18,5**	18,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	**29,4**	21,5
Lisäys	**3,5**	7,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	**32,9**	29,4
Hallintoneuvoston käyttörahasto 1.1.	**0,1**	0,0
Lisäys	**0,0**	0,1
Vähennys	**0,0**	0,0
Hallintoneuvoston käyttörahasto 31.12.	**0,1**	0,1

Milj. €	2020	2019
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	**576,4**	553,2
Siirto vararahastoon		
Siirto hallintoneuvoston käyttörahastoon	**0,0**	-0,1
Osuuspääoman ja lisäosuuspääoman korko	**-13,2**	-27,5
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	**563,2**	525,6
Tilikauden alijäämä	**13,9**	50,8
Oma pääoma yhteensä	**799,2**	796,1
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	**32,9**	29,4
Edellisten tilikausien ylijäämä	**563,2**	525,6
Tilikauden alijäämä	**13,9**	50,8
Yhteensä	**609,9**	605,8
19. Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero		
Aineettomat oikeudet	**3,6**	3,1
Muut pitkävaikutteiset menot	**3,1**	3,4
Rakennukset ja rakennelmat	**-0,2**	-0,2
Rakennusten tekniset laitteet	**0,0**	0,0
Koneet ja kalustot	**-1,2**	-0,9
Yhteensä	**5,3**	5,4
20. Pakolliset varaukset		
Vajaakäytössä olevat tilat	**6,3**	6,5
Muut pakolliset varaukset		0,1
Yhteensä	**6,3**	6,6
21. Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut pitkäaikaiset velat	**0,4**	0,4
Muut pitkäaikaiset velat korottomat		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**0,4**	0,4

Milj. €	2020	2019
22. Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	**19,5**	12,9
Ostovelat	**653,0**	617,8
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	**5,4**	8,0
Muut lyhytaikaiset velat	**144,1**	139,0
Siirtovelat	**19,3**	14,3
Yhteensä	**168,8**	161,3
Velat omistusyhteysyrityksille		
Ostovelat	**0,2**	0,3
Yhteensä	**0,2**	0,3
Muut lyhytaikaiset velat	**33,4**	23,4
Siirtovelat	**92,5**	78,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**967,5**	894,0
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulut	**37,3**	33,8
Rahoituserät	**2,0**	0,5
Muut	**72,5**	58,3
Siirtovelat yhteensä	**111,8**	92,6
23. Lähipiiritapahtumat		
Lähipiirin olennaiset liiketapahtumat tilikautena		
Tavaroiden myynti	**69,6**	74,1
Palvelutuotot	**41,1**	42,8
Toimitilavuokrat	**25,6**	30,5
Yhteensä	**136,2**	147,4
Tavaraostot	**202,6**	258,2
Palveluiden ostot	**245,9**	238,9
Yhteensä	**448,5**	497,1

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

24. Vastuusitoumukset

Milj.€	2020	2019
Annetut pantit ja vastuusitoumukset		
Muut annetut vakuudet		
Pantit	**0,1**	0,1
Yhteensä	**0,1**	0,1
Saman konsernin yritysten puolesta annetut vakuudet		
Pantit	**0,0**	0,0
Takaukset	**102,8**	109,9
Yhteensä	**102,8**	109,9
Muiden velasta annetut vakuudet		
Takaukset yhteisyritysten velasta	**110,9**	145,4
Yhteensä	**110,9**	145,4
Muut muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantit yhteisyritysten vastuista	**0,5**	0,5
Pantit omistusyhteisyritysten vastuista	**0,0**	0,0
Takaukset yhteisyritysten vastuista	**20,4**	20,7
Yhteensä	**20,9**	21,1
Muut vastuut		
Remburssivastuut	**0,0**	0,1
Yhteensä	**0,0**	0,1
Leasingvastuut:		
Seuraavana vuonna maksettavat	**13,0**	10,9
Yli vuoden kuluttua maksettavat	**66,7**	66,1
Yhteensä	**79,7**	77,0
Ei peruutettavista olevista edelleen vuokratuista kohteista vuokrasopimuksen perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:		
Seuraavana vuonna maksettavat	**0,0**	4,0
Yli vuoden kuluttua maksettavat	**0,0**	12,1
Yhteensä	**0,0**	16,1

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 0,4 miljoonaa euroa (0,6 milj. euroa 31.12.2019).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa.

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti SOK:n vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuulivoiman ja ydinvoiman (ydinvoiman jatkorahoittamisesta on luovuttu 2012) osalta osakkaan omistamien osakesarjojen ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuulivoiman tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n 31.12.2020 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen osuudesta on arviolta yhteensä 2,1 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa 31.12.2019).

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoista rahoitusta. SOK:n 31.12.2020 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. euroa 31.12.2019).

Riskienhallinta ja johdannaissopimukset:

Rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Yhtymällä on SOK:n hallituksen vahvistamat Talous- ja rahoituspolitiikka sekä riskienhallintaohjeet. Näissä määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. SOK Rahoitus vastaa keskitetysti SOK-yhtymän rahoitusriskien hallinnasta.

Johdannaisia käytetään pääasiassa rahoitusriskeiltä suojautumiseen. Muussa kuin suojaustarkoituksessa johdannaiskauppaa käydään vain SOK:n hallituksen hyväksymien riskilimiittien rajoissa.

SOK-yhtymän tavoite on alentaa tai poistaa markkinakorkojen muutoksen negatiivinen vaikutus yhtymän kassavirtoihin, tulokseen ja taseeseen, kuitenkin suojauksen kustannukset huomioiden. Korkoriskiä seurataan SOK-yhtymän tasolla, ainoastaan konsernin ulkoisten erien osalta.

Valuuttariski tarkoittaa valuuttakurssien muutosten aiheuttamaa epävarmuutta SOK:n kassavirrassa, tuloksessa ja taseessa. Valuuttariskin suuruutta tarkastellaan valuutoittain. Tavoitteena on minimoida avoimen position valuuttariskistä aiheutuva epävarmuus, kuitenkin suojauksen kustannukset huomioiden. SOK-yhtymän valuuttariskiä seurataan ALM-laskentapaikan kautta, joka kuvastaa koko konsernin valuuttariskiä. ALM-position riski valuuttakurssin muuttuessa kymmenellä prosentilla ei saa ylittää kahta miljoonaa euroa.

Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaustarkoituksessa. SOK soveltaa suojauslaskentaa erittäin todennäköisiä tulevia ostoja suojaaviin johdannaisiin. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus. Suojauslaskennan tarkoitus on suojautua valuuttamääräisten ostojen valuuttariskiltä. Suojauksen tehokas osuus kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Johdannaissopimukset	**Kohde-etuuden arvot 2020**	Kohde-etuuden arvot 2019
Valuuttatermiinit, suojauslaskennassa	**30,3**	40,3
Valuuttatermiinit, ei-suojauslaskennassa	**25,1**	34,4
Sähköjohdannaiset	**0,0**	0,0
Yhteensä	**55,5**	74,8

HALLITUKSEN EHDOTUS SOK:N JAKOKELPOISEN YLIJÄÄMÄN KÄYTTÄMISESTÄ

	€
Tuloslaskelman osoittama ylijäämä	13 862 931,48
Edellisten tilikausien ylijäämä	563 156 382,08
Yhteensä	577 019 313,56

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämä 13 862 931,48 euroa jätetään edellisten tilikausien ylijäämätilille

SOK:n omat pääomat tulevat olemaan, jos osuuskunnan kokous hyväksyy yllä olevan ehdotuksen

Osuuspääoma	172 001 000,00
Käyvän arvon rahasto	-1 257 874,38
Vararahasto	18 473 154,85
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	32 886 500,00
Hallintoneuvoston käyttörahasto	72 634,97
Edellisten tilikausien ylijäämä	577 019 313,56
Yhteensä	799 194 729,00

Helsingissä
11. päivänä helmikuuta 2021

Hannu Krook

Kim Biskop

Nermin Hairedin

Rita Järventie-Thesleff

Juha Kivelä

Veli-Matti Liimatainen

Harri Miettinen

Kimmo Simberg

Olli Vormisto

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (y-tunnus 0116323-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emo-osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme me esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,

- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emo-osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia emo-osuuskunnasta ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emo-osuuskunnan ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emo-osuuskunta tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastus-

evidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emo-osuuskunnan tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emo-osuuskunnan tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastus evidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emo-osuuskunta tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 22. maaliskuuta 2021

KPMG OY AB

Jukka Rajala
KHT

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK)
Fleminginkatu 34, Helsinki
PL 1, 00088 S-RYHMÄ
puh. 010 76 8011
(0,0835 €/puhelu +
0,1209 €/min)
www.s-kanava.fi